حیات درسلری

۱

واپورده یر بولمق اصولی

اوچ ساعتدن بری کوپروده بوغاز ایچی واپورینک آلت قاماراسنده اوطوریبوردم . شدتلی بر سیس سببیله واپورلر قالقامامشدی . بعض بدبینلر دیشاریده سیسک کیتدکجه آرتدیغنی، بوکیجه‌یی بلکه واپورده کچیره‌جکمزی سویله‌یورلردی . استانبولده یاته‌جق یری اولانلر تك توك چیقوب کیدیورلردی . فقط بوکا رغماً واپور دولدقجه دولویوردی . اوچ درت واپورك اهالیسی برآرایه کلمشدی .

آلت صالون مشتریلری هواسزلقدن ، تردن ، قوقودن بونالیورلردی . فقط یکیدن یکی‌یه یوقاریدن اینه‌نلر اویله بیتکین برحالده یاتمزه کلیورلردی که کیمسه‌ده دیشاری چیقمغه جسارت قالمایوردی . اونلرك روایتنه کوره دیشارده مدهش بر رطوبت وصوغوق وارمش . بوراده أل قدر یر بولوب ایلیشه‌نلر آداده کوشکی ، شیشلیده آپارتمانی اولانلر قدر بختیارمش .

قالابالیغك ایچنده کوزومه برآرالق عارف فؤادك چهره‌سی ایلیشدی . مردیوه‌نك دیبنده دورویور ، کوزلرینی یوقارده بریردن آییرمایوردی . یوزنده هر زمانکی ممنون و مستریح تبسمی‌واردی . أللہ یاتمه چاغیردم : « کل برآز بن قالقه‌یمده سن اوطور » دییه اشارت‌ایتدم . باشنی شدتله صاللایارق رد ایتدی ، اشارتله اورادن آیریلامایاجغنی آکلاتدی . بن اصرار ایتدم . او وقت یانمه کلدی ، قولاغمه اکیلدی : « صوص الله جزاکی ویرسین کیفمی بوزما . یوز لیرا ویرسه‌ك کلوب اوطورمام » دیدی . سببنی صوردم . دها زیاده قولاغمه أکیلدی : « اویله برفرصت که بردها أله کچمز . آمان نه‌پایوراما عزیزم نه‌پایوراما . یوقارده برآچیلیرقاپانیر صندالیه‌ده برروس قادنی اوطوریور . أما بن بالامی عمرمده بویله شی کورمدم . اوچهره ، اووجود تام معناسیله شاهانه »

بن جواب ویردم : « ایی أما نه‌اولسه ساعتلرجه آیاقده دورمق زحمته دکمز . باخصوص بوشیشمان، خام واختیارلامش وجودله »

عارف فؤاد بر چوجوق کبی ممنوندی ، کوزلری پاریل پاریل یانیوردی : « بردها بویله‌شیئی نره‌ده کوره‌جکم . سکا هپسنی سویله‌مه‌دم . قادینك اوستنده . . . هانی نه دیورلر اوکا ... لوترمیدر نه‌در بر پالطو وار . فقط بوتون البسه‌سی بوپالطو ایله بریون انتاریدن عبارت . ایچرده برشی یوق . »

— نره‌دن بیلیورسك ؟

— کورونیور عزیزم دوردیغم یردن هرطرفی کورونیور . . همده بردوربین کبی واضح .

عارف فؤاد اوموزمی صارصیور ، دیزلریمی چیمدیکله‌یوردی :

— عقلك وارسه سن‌ده کل ... آمان قاچیرما عزیزم .

بن‌ده مراق ایتمشدم . برآز تردن‌صوکرا « یکی کلیورم » دییه داوراندم . آرقداشم بودفعه اللرینی اوموزمه قویه‌رق بنی یریمه اوطورتدی ، کندی‌ده یانمه یراشدی . لسانی ، چهره‌سی بردنبره دکیشمشدی :

— آمان راحتکی بوزما ، دیبوردی ، بیتدم ، دیزلریمه قارا صو ایندی ، آز دها دورایدم اوراده ییقیله‌جقدم .

— قادین سنی یکمی متهیج ایتدی ؟

— نه‌قادینی‌جانم ... بودالالغه لزوم یوق .. آکلامادکمی؟

حیرتله یوزینه باقدم . اویاواشجه سوزینه دوام ایتدی:

— بودالا ، برآزأول سنك یانکده اوطوراجق یروارمیدی؟ بن وجودده ، آدم بورایه صیغابیلیرمیدی؟ واپور بلکه برقاچ ساعت دها قالقامایاجق . کندیمه بر یر تدارك ایتمك ایچون بوصله‌یی دوشوندم . سنك یانکده ایکی طوی مکتبلی اوطوریوردی . اونلری قاندیرمق ایچون بوآچیق خاراشو ماصالنی اویدوردم . سکا اوسوزلری اونلرك ایشیده‌جکی بر سسله سویله‌یوردم . کویا کوز آچیقلغی یاپدیلر ، اصولجه صیویلدیلر ، بللی ایتمه‌دن ... باق ... مردیوه‌نك یاننده وضعیت آلدیلر ، قادینی آرایورلر .

آرقداشمك دیدیکی کبی کوز اوجیله باقدم . ایکی کنج مکتبلی لاینقطع وضعیتلرینی دکیشدیریورلر ، تپه‌لرنده‌کی قالاباالغه شاشقین شاشقین باقیورلردی . بیچاره‌لرك وضعیتی او قدر کولونجدی که کندیمی طوتامادم ، کولمکه باشلادم .

آرقاداشم یاواش یاواش آکلاتمغه دوام ایدییوردی :

— نه‌یاپه‌لم برادر . بوممکلتده راحت‌یاشامق ایچون برآز آچیق کوز اولمالی . بن اکثریا تونله بینه‌رکن نه‌یاپارم بیلیرمیسك؟ جیبمده‌کی بویوك بیاض مندیلله بیلکمی صارارم ، قوله غریب بروضعیت‌ویره‌رك ایکلیه‌ایکلیه‌واغونه کیره‌رم . اطرافمده کیلرده درحال مرحمت ومعاونت حسلری اویانیر ، واغون نه‌قدر قالاباالق اولورسه اولسون بکا یر آچارلر . ایچابنده بربرلرینك اوستنه بینه‌رك یام یاصی اولورلر بوکا مقابل بکا فرح ، کنیش بر میدان قالیر . شمندوفرده اوزاق یره کیده‌جکسه‌ك مندیلی آیاغکه باغلارسك . اووقتده قارشی طرفکی بوش براقیرلر ، آیاقلریکی بویلی بوینجه اوزاتوب راحت ایدرسك . آمان بو بوچاره‌لری تطبیق ایت . کاشفنی‌ده دعادن اونوتما .

صاقسغان

بر ناموس مسئله‌سی

محرری : پیاره‌زاده محمد اسعد

۱

پوسته موزعی دکانك قاپیسندن کورونور کورونمز حاجی اوغلی آغاپیادینك رنکی ده‌کیشدی :

— خیر اوله، ینه نه خبر؟

موزع کولیوردی:

— سکا استانبولدن ینه مکتوب وار. اوسته سن‌ایشی بوپوتدك ، قیصری دارکلمکه باشلادی‌ده غالبا استانبوله‌ده أل اوزاتیورسك آرتق !

آغاپیادی ده‌رین ده‌رین کوکس کچیردکدن‌صوکره :

— بنم اوغا صاتاشدیغم یوخ ، او بنم یاخامه أل آتدی . ویر باخالم شومروتی! ینه نه داتسزلیخ خبر آلاجغز!

آدرسه کوز کزدیرنجه‌سسی برهنچه‌ریق کبی بورقولدی:

— ظاباخلر غالیمه‌ره یوواناکی چورباجی ! غیری سنیله‌ن باشمز درده کیردی . نکتوب، نکوب اوستنه؛ صولوق، آرا ویرمه‌دن یوللا باخالم آردی نیره‌یه‌واراجق؟.. غایصه‌ریده غازان، استانبولده أله ییدیر. مرجمك غاده‌ر غاخلی اولان بوغا غولر. کلك مه‌هره‌می اولسه کندی باشنه سوره‌ر .

مکتوب ، آغاپیادینك تخمین ایتدیکی کبی دایسی چاقر اوغلی یوواناکیدندی . یوواناکی اوتوز سنه اول استانبوله کیتمش ومحله بقاللغندن درجه درجه یوکسله‌رك کونك برنده غلطه‌نك صاییلی بانکرلرندن اولیویرمشدی. فقط بقال ترازیسنده حیله‌یه آلیشان أللاری بورسه‌ده قامبیو ترازیسنی عینی موفقیتله اداره ایده‌مه‌مش، درهم باشه اوتوزر، قرقر پاره‌لق حیله‌لرله آنجق یکرمی سنه‌ده طوپلایابیلن ثروت ایکی کونلك بر هوا اویونده صوینی چکیویرمشدی.

آغاپیادی بو هیچ عقلده اولمایان قاره خبری دویدیغی زمان ناصل اولوبده یوره‌کنه اینمدیکنه کندیسی‌بیله حیرت ایتمشدی. یوواناکینك اولادی اولمادیغی ایچون بوتون ثروتی یکننه قاله‌جقدی . آغاپیادی دایسندن پك چوق پارا امید ایدییور، آیده بر اولسون مکتوب یازمغی اهمال ایتمه‌یوردی . هرمکتوبنده: «مقام‌پدرم یوواناکی‌افندی، بابا یاریسی، عمریمك تملی...الخ» کبی التفاتلرده بولنمغی اونوتمیور و«اوغریکزه مالم ملکم غوربان اوسسون . ئه‌شیککده جان ویرمك غونولك مرادیدر. بر سوزیکی ایکی ایدرسه‌م داش کسیله‌یم . امریکه غارشی طوریرسه‌م غوزسوز اوطوره‌یم» کبی دیللر دوکیوردی.

باباسی هاجی آناسطاش أولدیکی زمان آغاپیادی چوجق دینیله‌جك برياشده ایدی. میرات مسئله‌لرینی دوزه‌لتمك، بعض املاکی بورجلی أندن قورتارمق ایچون یوواناکی استانبولده کندی ایشلرینی براقوب قیصری‌یه قدر کلمش، آیلرجه‌اونلرك ایشلریله اوغراشمشدی. اکر آغاپیادینك آنه‌سی تکرارأولنمك هوسنه دوشمه‌مش اولسه‌یدی برابرنده استانبوله بیله کتوره‌جکدی. بوخاطره‌لر آغاپیادی‌یی صوکی کله‌ین برقرارسزلغه دوشوریبوردی.

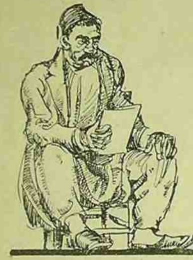

دایسنك ایلك مکتوبلرینه جواب ویرمه‌مشدی. نه‌دیه‌جکدی ؟ نه‌جواب ویره‌بیله‌جکدی؟ اوت دیمك ایشنه کلمیوردی. خایر دیمکه‌ده پك جسارت ایده‌میوردی: یادایسی کندیسنی تجربه‌ایدییورسه. فقط مکتوبلرك عددی درده، بشه چیقنجه ایشك تجربه ، لطیفه اولمادیغنی آکلادی .

پوسته‌جینك کتیردیکی صوك مکتوبده دایسی: «بورسه نه‌در سن بیلمزسك، دیپوردی . کون اولور متەلیکك قالماز، کون اولور جیبکده میلیون‌طاشیرسك... بوتون معامله اعتبار اوزرینه‌در. بوکون سکا مراجعت ایدیشم اعتباریمی تهلکه‌یه قویمامق ایچوندر. پیاسه‌ده‌کی ناموسم کپازه اولورسه کندیمی قالدیروب ده‌کیره آتمقدن باشقه چاره‌م یوق... بندن بوقدجق برمعاونتی اسیرکه‌میه‌جککی، سنك انسانیتلی بر چوجق‌اولدیغکی بیلیرم... هم بن سندن بوپاره‌یی قرضا ایستیورم ، برکره اعتبارمی دوزه‌لته‌یم، سکا بیك برعین ایکی مثلی اوده‌رم. »

آغاپیادی کندی کندینه سویله‌نیوردی :

— آل ساغا برچووال دیریلتی دها!.. اعتبار دیدیکك پارا ایله اولور. بونه آلاجه‌لی تجارت ایشیدر!.. غایصه‌ریلی‌یه بورسه معامله‌سی نه‌کرك . . بقاللق ، عطارلق نه‌یکه یتمزدی .

كندیكی باطیردك، بی‌ده‌می غول ایده‌جكسك؟..

مكتوبك صوكنده: «بورسه‌ده غیب ایتدم، دییوردی. قاری ایله قیزله پاره یی‌یه‌م سكا مراجعته یوزم اولمازدی. قازانج امیدی یوزده یوز. بورسه ایشی پاصدیرمه تجارتنه بكزه‌من»

بو سطرلری اوقودیغی زمان آغاپیادی مكتوبی حدتله بوروشدیراراق جیبنه صوقدی:

ـــ استانبوله كیده‌لی بزم دایینك ایشی غوجی دغول، لسانی بیله بوزولمش!.. دنیاعالمك بیلدیكی «غاری»یه «قاری» دییور... غرق بیللییخ «پاصدیرنه»نك آدی «پاصدیرمه» اولمش! غوزی پاته‌ی یر، ضرری یالكز آدمك كیسه‌سنه دغول، ئوز آنا دیلنه بیله دوخونیور...

۲

هیچ بر كوشه‌سنده بر تك پنجره، اوفاجق بر منفذ بیله بولنمایان آلتون طاوانلی، مرمر ستونلی دهلیزلر نره‌دن كلدیكی كورونمه‌ین كسكین ایشیقلرله پیریل پیریل یانیوردی. آغاپیادی؛ صیرتنده‌كی قلابدان ایشلمه‌لی آطلاس خرقه‌نك اوزون اتكلرینی سورویه سورویه، آیاقلرینك سسندن بیله وهمه دوشه‌رك یاری قورقو، یاری مراق ایچنده ساعتلردنبری یوریبور، یوریبوردی.

بوراسی نره‌سیدی؟ ناصل اولمشدیده بورایه كلمشدی؟.. نره‌دن كیردیكنی، نره‌دن چیقاجغنی بیله‌میوردی!.. برقاچ دفعه كری دونمك ایسته‌دی، فقط آیاقلری فكرینك ضدینه حركت ایدییوردی. بردنبره كندیسنی صدف قاقمه‌لی، آلتون طوپوزلی بویوك بر قاپینك اوكنده بولدی. بوقاپی عجبا نره‌نك قاپیسیدی؟ آچسه‌می، آچماسه‌می؟ دییه دوشونیركن قاپی كندیلكندن آچیلویردی.

آغاپیادی صاچلری اورپرمش، دیشلری كیلدلنمش بر حالده اولدیغی یره یغیلویردی: اوطه‌نك دیوارلری اینجیلر، فیروزه‌لرله سوسلی ایدی. اورته‌ده زمرد، یاقوت قاپلی پوسدیر، الماس صاپوالی بر محرابه بكزه‌ین بر كوشه‌ده بویوك بر قاصه و بو قاصه‌نك صاغنده صولنده چوزوك آغیزلرندن آلتونلر طاشمش بیكلرجه طوربه‌لر دوریبوردی.

آغاپیادی سرسم سرسم اطرافنه باقینیركن كوشه‌ده‌كی قاصه آچیلدی و ایچنده بوروجكلره صارنمش نارین بر كنج قیز كوروندی. اوزون صامور كیرپیكلی، تحریللی قویو لاجورد كوزلری بایغین بایغین سوزوله‌رك آغاپیادی‌یه:

ـــ كاسه‌كزه، دیدی.

اكر بو اوطه‌ده، ماصاللرده‌كی كبی آتشدن دیللی، زهر نفسلی بر اژدرها كورونسه‌یدی آغاپیادی بوقدر حیرت ایتمیه‌جك، بوقدر قورقمیه‌جقدی.

بوراسی عجبا هانكی پرینك سرایی، هانكی سلطانك خزینه‌سیدی؟ بو قیز اونی نره‌دن طانیوردی؟ آغاپیادینك سیكیرلرینه براو بوشوقلق كلمش كوزلری قارارییور، قولاقلری اوغولداییوردی.

كنج قیز آغاپیادی‌یه دوغرو ایلرله‌مكه باشلادی. صالینه‌رق یوروركن اوزون، طالغه‌لی صاچلری طوپوقلرینی دوكویور، آیاق بیله‌كلرنده‌كی آلتون حلقه‌لر براق بر صو شیپردیسی كبی دیوارلرده عكسلر یاپیوردی. آغاپیادی‌یی قولندن طوته‌ری قالدیردی:

ـــ كیمدن چكینیورسكز؟ بو سرای، بو اوطه، بو خزینه، هپسی، هرشی سزك...

آغاپیادی نه یاپاجغنی، نه صورتله حركت ایده‌جكنی شاشیرمشدی. كنج قیز اونی قاصه‌یه دوغرو سوروكلیوردی.

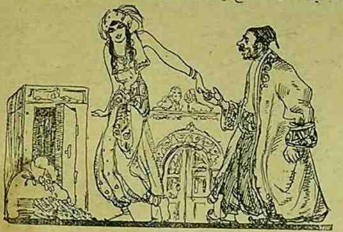

قاصه‌نك اوكنه كلدكلری زمان اوكا بر آلتون آناختار ویردی:

ـــ ایشته قاصه‌كزك آناختاری...

آغاپیادی، قیز چیقار چیقماز قپانان قاصه‌یی بو آلتون آناختارله آچدی. قاصه‌نك ایچی بوشدی. یالكز تام اورته‌سنده بیاض بر لوحه كورونیوردی. آغاپیادی بو لوحه‌نك اوزرنده شو سطرلری اوقودی:

«سندن بو پاره‌یی قرضاً ایستیورم. بر كره اعتبارمی دوزه‌لته‌یم، سكا بیك بریمین ایكی مثلی اوده‌رم»

بونه دیمكدی؟.. یوواناكی بورایی نره‌دن خبر آلمشدی؟..

كنج قیزه صورمق ایچون دوندی. قیز سر اولمشدی!.. لوحه‌ده‌كی یازی‌یی دها یاقیندن اوقومق ایسته‌دی. قاصه بر اوطه قدر بویوكدی. ایچریسنه كیرمكدن بشقه چاره یوقدی. فقط آدیمنی آتار آتماز مدهش بر چاتیردی ایله قاصه‌نك قاپوسی قاپاندی.

آغاپیادی زندان كبی قراكلقلر ایچنده قالدی. قاپی‌یی یومروقلایور، باغیرییور، چرپینیور، دمیر دیوارلر آره‌سنده بوغوق بوغوق ایكلیوردی...

* * *

آغاپیادی قان تر ایچنده اویاندی. یاتاقده چیرپینیركن قولی دیواره چارپارق بره‌لنمش، هوایه صاووردیغی بر یومروقله ده‌وریلن اداره قاندیلی سونمشدی. كفر ایده‌ایده دوغرولدی. الیوردامیله كبریتی بولدی، اداره قاندیلنی یاقدی.

كونلرجه یول یورومش قدر طابانلری یانیور، بوتون وجودی دایاق یمش كبی صیزلایوردی:

ـــ آه دایی ساقا نه دییه‌م؟.. غوندوزلری براغدك، كه‌جه‌لریده‌می باغا مسلط اولماغه باشلادك؟... دفتر طوتاماز اولدم غیریبق، غوزلرم رقملری سچه‌میور، حسابی شاشیرییورم. غورو طوزیه یاش بولاشدیردك. بز بورادا اوقه‌دن كارایده‌لم ده بی اكمكه غاتیق ایتدیكمز زیتونلرك چكردكلرینی تكرار فیچی‌یه غاتیشدیروب مشتریلرله دالاشالم؛ یوواناكی‌چورباجی استانبولده هوایه پاره غاپدیرسین!

بر جیغارا صاروب تللندیردی:

ـــ بو باشه كلدم بوكه‌جه‌كی چشید دوش غورمه‌مشدم! اونه غیزدی او!... آغیزلری چوزوك طوربه‌لرده دیه‌جك یوخ آ!... عجب بویله سرای وارمیدر؟... انسان او پاره‌لری ناصل ییر؟.. صیرمه ایشلمه‌لی خرقه‌ده بر باشقه ظریفلك.. بزم ییرتیق‌عانته‌ری بوسبوتون غوزومدن دوشدی.. هپسی نه ایسه دیه‌لم، عاخلمك كسه‌مدیكی یوواناكینك مكتوبی. مكتوبك یوخاریسی، آشاغیسی یوخده «پاره‌كی ایكی مثلی اوده‌رم» یالكز اوراسی آشكار غوروندی!... عجبا بوده غیبدن براشارتمی؟.. هانیه قنارکرده دغول! بابادن غالمه سوزدر: كار زیانك اورتاغی ایمش... اولان آغاپیادی! أر دایی‌یه دیمشلر، استانبوله وارمادن هوا اوبونك غوخوسنی آلدك!.. سنده صوی كوبكمشسك یا...

برجیغارا دهایاقدی. رؤیانك خیالی كوزلرندن كیتمیور، عینی زمانده قاصه‌ده‌كی لوحه‌ده كوردیكی مكتوب پارچه‌سی ده ذهنندن چیقمیوردی. تكرار اویویه‌مدی، جیغارالری بر برینه اكلیه‌رك صباحی ایتدی.

۳

آغاپیادی ایچون قطعی بر قرار ویرمك زمانی كلمشدی؛ فقط حالا تردد ایچنده ایدی. دایی‌سنك وعدینی خاطرلاتججه «خایر» دییه‌میوردی! «پكی» دییوب قبول ایتمكده قولای دكلدی؛ اوزمان وارینی یوغنی صاتوب استانبوله كیتمك ایجاب ایدییوردی. قیصریدن چیقنجه آغاپیادی صودن چیقمش بالغه دونردی. مملكتنده اولدقجه برشهرتی، اعتباری واردی. استانبول كبی قوص قوجه برشهرده بر سینك قدر بیله سسی چیقمایه‌جقدی. كونده بیك بر حیله ایجاد ایتسه، یوزلرجه كیشی‌یی كونده‌دن آتلاتسه ینه برلذتی اولمایه‌جق، ذوقنه واران كیمسه‌ده بولونمایه‌جقدی.

بر قسم املاكنی صاتوب دایی‌سنه پاره كوندرمكی ده دوشوندی. بو بوسبوتون تهلكه‌لی ایدی، كویده‌كی اعتبارینی یاریدن یاری‌یه غیب ایدردی.

ـــ هله بریول یوركی‌یه دانیشه‌یم!..

بوتون كون دوشونه دوشونه بولدیغی چاره، ویره‌بیلدیكی قرار بو اولدی. قومشوسی آربه‌جی یوركی اونك چوجوقلقدن بری آرقداشی، ققل خواجه‌سیدی. هیچ سس چیقارمادن آغاپیادی‌یی دیكلدی، صوكره:

ـــ سنك عاخلك نه‌یه یاتدی؟ دیدی.

ـــ عاخل یاته‌جق، غانطاره‌كلیر ایش دغول كه غارداش، هانكی كفه‌سنه پارناخ غوسه‌م اوبر كفه آغصایور...

ـــ استانبوله كیتسه‌ك صانكه دیرم نی‌اولور؟ غایصه‌ریده دولت غوشی غافاكده یوواسی یاپدی؟ سوزیمه غولاخ ویر، بوشه آلمه! سنك ایچون غایصه‌رینك دادی غاچالی‌ججه‌در.

ـــ سنك كیسی‌ده لاف دغول!

ـــ نی‌یه لاف دغولمش؟.. نی‌چاره‌ندن، آلیم صاتیمدن واز كچدیغ، یاشك اوتوزی آشدی، حالا غورو باشنه‌سك! غاری اوسسون، غیز اوسسون كندیكه بر أش بولابیلدكمی؟ آفیونه آلیشیر كبی خیركوره آلیشدك، دالاشمق ذوغكه كیدییور؛ دونوزلغكدن بورایه باغلانوب غالیورسك... بن سنك یرنده اولایدم چوخدن چاریخلریمی آیاخلریمه چكمش باشقه دیاره اولاشمشدم... مملكتك غونوسی اولماز، آدم اداره‌سنی بیلملی... سنك كبی آچیخ غوز بر غایصه‌رلی غوجه استانبولی بیله پارناخ اوزرنده اویناتیر... دها یورولمادكمی غیریق!.. دییسن بر عناده موم دیكدك غالدك... عادی جمله عالم بیلیر ولكن بو غاداری عنادلیخدن چیخدی.. غایصه‌ریدن چیخارسك انجیلرك دوشه‌جك دغول آ!..

یوركی حقلیدی. آغاپیادی، بونی كندیده اعتراف ایدییوردی. یاشی اوتوزی كچمش بر درلو أولنه‌مه‌مشدی. أوی، باغی، باغچه‌سی واردی، قازانجی یولنده ایدی. فقط بوتون بونلر او، اوده‌نك باشنه اوطورمه محكوم اولدقدن صوكره نه‌یه یاراردی؟ كوره، طوباله، حتی قنبوره بیله راضیدی، ینه أولنه‌میوردی...

ـــ بلكه غسمت چكمشدر، استانبولده اویغون بر أش بولورسك!

آغاپیادینك خاطرندن بواحتمال ده كچمیور دكلدی! «كیم بیلیر، بلكه» دییوردی... و بو احتمالی دوشونوركن غیر اختیاری كوزینك اوكندن رؤیاده كوردیكی اوزون صامور صاچلی، تحریللی لاجورد كوزلی قیز، پری قیزینك خیالی كچیوردی.

* * *

آقشام كینه‌كلری ایندیریركن چیراغنه سسلندی:

ـــ یانده‌لی برازدن كت، دلال كیریاغوبی بول، بو كیجه مطلخ كلسن، بی غورسون...

(مابعدی وار)

جورباجی ... بو دنیا، ایته بولا دنیاسیدر... کیمسه‌نك ایتدیکی یانینه قالماز ، بز درت یوز ییلدن بری سزك آز قاریکزه ، قیزیکزه‌می صاتاشدق !

§

قاتینانك ورنازلغی

محله‌مزده قاتینا اسمنده بر روم قیزی واردی . قاتینا آناسیله برابر أولره چاماشیره ، تخته‌یه کیدردی . حربك صوك سنه‌لرنده قاتینا بردن بره شیقلاشمغه باشلادی . نالینلی آیاقلرینه روغن اسقارپینلر ، چاماشیردن شیشمش اللرینه پودوسوئه‌د الدیوه‌نلر، باشنه چیچکلی ، یمشلی ، قوشلی اشپورطه جاهتنده شاپقه‌لر طاقمغه باشلادی . صاچلری سیاهدن قومرال‌ه ، صوکرا آچیق صاری‌یه تحول ایتدی . کوزلری یاناقلری ، دوداقلری مور ، بیاض ، قیرمزی بویالره بتدی . حاصلی أسکی مسکین قاتینایی خاطرلاته‌جق بر کوزلری قالدی .

قاتینا برزمان بو قیافتله محله‌ده دولاشدقدن صوکرا غیب اولوب کیتدی . متارکه‌نك ایلك سنه‌سنده بر کون آدا واپورینه بینیوردم. قاپالی بول بابا یانی بر سیاه چرشاف ایچنده یوزی سیم صیقی قاپالی بر قادینه تصادف ایتدم . دیشار تملی بر اشراف زوجه‌سی فلان ظن ایتدم .

بر آرقداشم قولمی دورتدی : — طانیدکمی ؟ دیدی .

— کیمی ؟

— بزم قاتینایی ؟

— هانکی قاتینا ؟

— جانم شو چاماشیرجینك قیزی .

— ! ! ! ؟ ؟

— قیزه هدایت ربانیه ایرمشیدی . مسلمانلر آچیلیرکن اونك بویله قاپانماسی شایان حیرت دکلمی ؟

— آفرین قاتینایه ... دیمك جوهرلی قیزمش ... نه‌قدر اولسه مسلمان محله‌سنده بویودی .

آرقداشم بر قهقهه قوپاردی :

— بودالا ، دیدی ، قاتینا شیمدی اسکیسندن دها کارلی بر تجارت بولدی . اجنبی ضابطلری یرلی ترجمانرندن شرق خانمی ایسته‌یورلر. اونلرده بیك زحمت و مصرفله مسلمان‌قادینی آرایه‌جقلرینه بویله قاتینا کبیلرك مارقه‌لرینی . یافته‌لرینی دکیشدیریورلر .

§

بر دایاق حکایه‌سی

بر اختیار سویدجی آکلاتیور :

بر کون هندیلیلرك حیدر پاشا جوارنده‌کی باراقه‌لری یانندن کچیوردم . یولك کنارنده سونمش بر اوجاق کوردم . جیغارامی یاقمق ایچون کوللری أشه‌لرکن بر عجایب کورولتو قوپدی . هندلیلر قاپارمش بابا هندیلر کبی جیغریشه‌رق اوستمه قوشیورلردی . آمان دیمکه وقت قالمادی . حریفلر بنی یره ییقدیلر ، سله ، طوقات ، تکمه یاغمور کبی یاغیوردی .

بوترك به‌تری واردر دیرلریا دوغرو سوزدر . یدیکم دایاق بتمز کبی صاچی صاقالنه قاریشمش بر اختیار هندلی ألنده قوجامان بر أت باالطه سیله باراقالرك بریندن چیقدی . حریفك کوزلری أوندن اوغراپور ، آغزی کوپوریوردی . هندلیلر بونی کورونجه بنی براقدیلر . اونی یاقالادیلر . ضبط ایته‌میه‌یدیلر حریف بنی قوربان أتی کبی دوغرایه‌جقدی .

نیچون دایاق یدیکمی اوچ آی صوکرا خسته‌خانه‌دن چیقنجه آکلادم . بو عسکرلر آتشه طاپان بت‌پرستلردنمش . جیغارامی یاقدیغم آتش عبادت ایچون یاقدقلری آتشمش . نه دیرسك قسمتده برده هندلی دایاغی یمك وارمش !

§

جزای نقدی

بو وقعه‌یی‌ده بر تورك آکلاتدی :

برکون توتونجی دکانندن جیغارا آلیوردم . اکسه‌مده بردنبره بر انکلیز پولیسی پیدا اولدی . توتونجی برجرمه‌یه اوغرایاجغنی حس ایتمش اولمالی که بردنبره صارارادی .

انکلیزك یانده‌کی روم ترجمان واسطه‌سیله شو محاوره باشلادی :

انکلیز — بش لیرا ویره‌جکسکز .

توتونجی — نه قباحتم وار ؟

پولیس — دکانکزی تمیز طوتمایورسیکز جامکانکزك اوکنده بر کاغد وار .

فی الحقیقه جامکانك یایا قالدیرمنك اوستنده بر بوکولمش کاغد پارچه‌سی واردی .

توتونجی ذکی بر آدممش . کوچوك بر ترددن صوکرا تکرار سوقاغه باقدی :

— پاره‌یی ویره‌م . فقط کاغد بنم دکلدر .

— کاغدسزکدر . چونکه سزك دکانکزك اوکنده‌در.

— کاغد بنم دکانك اوکنده دکلدر . دقتلی باقماکزی رجا ایده‌رم .

فی الحقیقه روزکار کاغدی دها آشاغیکی دکانك اوکنه آتمشدی .

توتونجی کوله‌رك دوام ایتدی :

— روزکارك کتیردیکی بو کاغد دینك اوکنده آنجق بر دقیقه مسافر اولمشدر. بناءً علیه بونك ایچون جزای نقدی آلمق لازمسه بوتون‌جارشیدن آلمق لازمدر. چونکه تاپوقاریدن کلدی. بودکانده‌دوردی و آشاغیکی دکانك هپسنده‌دوراجقدر.

فقیر

بر ناموس مسئله‌سی

محرری : بیاره‌زاده محمود احمد

-- یکرمی بشنجی نسخه‌دن مابعد --

٤

دلال کیریاقو اوطه‌یه کیردیکی زمان ، آغاپیادی کوشه مندرنده اویوقلایوردی . کیریاقو خیزلی خیزلی اوکسوردی ، کوزلرینی یاری آچه‌رق طاتلی طاتلی کولرنه‌ن آغاپیادی‌یه :

— بنی چاغیرمشسك ، دیدی . غالبا ینه بر وورغون ووردك ؟

آغاپیادی برفصل تمسنه‌دکدن صوکره جواب ویردی :

— اوطور هله ، دیه‌جکلرم وار ... ایش بیلدوغون کبی دغول ... دایم بوواناکیندن درتمی ، دوخوزمی ، غیریق یکوتی‌ده شاشیردم ، غوز آچوب غایمغه واخیت غالمادن تکتوب آلیورم . بورسه‌می ؟ نه غارا غاطیدر ، بر عجائب اویون اویناامش ، کندی‌غی باداغه ویرمش ... شیمدی باغا مراجعت ایدییور ، بوشرزه‌یی تیزله ، دییور . یاصدیرنه‌نك بییمنده‌کی لذتك فارخنده اولدك یا ؟..

— ساغا بونك نه دوخانیری وار ؟ کندی دوشسن آغلاماز .

— یازدیقلرینی براوخوسه‌ك‌سنك‌ده بوره‌كك دایاغماز ... غایوکه صیغینیدم ، نه اولورصه سندن اولور ، دییور ... بو آغیزه کیمده بوره‌ك غالیرکه !..

— سن نه ایده‌جکسك ؟

— ایده‌جکم شوکه ؛ باغی ، باغچه‌یی ، دکانی ، تارلایی صاتوب صاووب استانبوله کیده‌جکم ... باغا مشتری بولاجاغسك ...

آو قوقوسی آلمش جنس کوپکلر کبی کیریاقونك کوزلری پارلادی :

— اوراسی غولای .

— غولای دی‌یوب کچمه ، واختیمیز دار .

— نه فیه‌ت ایسته‌یه‌جکسك ؟

آغاپیادی سوزلرینك تأثیرینی آکلامق ایستر کبی کیریاقونك کوزلرینك ایچینه باقه‌رق :

— ده‌فه‌رلری نه ایسه اونی ایسته‌یه‌جکم ، دیدی .

— مالك ده‌فه‌ری ؟ یرینه ؟ آدمنه ، زمانینه غوره‌در ، ایسته کایسی چیخار ، فیه‌ته باخماز ، نه ایسته‌ساك ویریر . اوغا کیمسه‌نك دیه‌جکی اولماز !.. عموم مالکی طوب یکوغنی صاتاجاغسك ؟.. سن بر بول بر فیه‌ت دی‌که بن اوغا غوره اطرافی غولاچان ایده‌یم .

— هله برمشتری چیخسینده اوزلاشیرز .

— مشتری همان حاضر کبی .

آغاپیادینك کوزلری حیرتله آچیلدی :

— مالاریمی صاتیلغه چیخاره‌جغمی بوغونه‌دك کیمسه‌یه سویله‌مدم.

کیریاقو سینسی سینسی کولدی :

— دویانلر وار .

— کیم ؟

— غارا افتم اوغلی پترا کی !

بیننه آغیر بر طوقماق یمش بر اوکوز کبی ایکله‌یه‌رك آغاپیادینك باشی کوکسنه دوشدی، قوللری یانه صارقدی ، دیلی پلتکلشه‌رك :

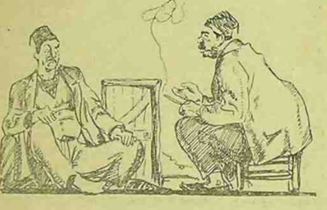

— بنه‌می ، دیدی ، بنه‌می غارشیمه غارا افتم اوغلی چیخدی !.. ماله غوز دیکن او ! دکانمده راحت راحت تجاره‌ته مانع اولان او ! هربر معامله‌می صوران ، اوغره‌نن او ! اونسز کیزلی بر ایشده‌می غوره‌میه‌جکم ؟.. خایر ! بن صاتمایجغ مالم یوخ ! . غارا افتم اوغلنه صاتاجاخ مالم یوخ !..

حدتله آیاغه قالقدی :

— کیمدن خبر آلمش ؟

— بیلمیورم .

— کیریاقو ، سن بو ایشی بیلیرسك ... سویله ضرری

یوخ ! غون اولور ، اوکره‌نیره‌ز ، بو حریف کیمدن خبر آلیرکه ؟ . . یورکیدن دیسه‌م نومکونی یوخ ! . . عجب نده‌لیمی؟ و سرسمك لاف آغنار یری‌یوخ‌دورکه بوایشلره عاخل ایردیرسین . غزه‌وی ایسته‌سه‌م ، غازانی غاپار کتیریر ... یکی غوزم اما نیردن خبرآلیر ؟.. باغاباخ کیریاغو! غارا افتیم اوغلندن غیری مشتری بولورسه‌ك سن غازانیرسك ... او حریفدن نه مال آلیرم ، نه مال‌صاتارم ... ایشته بوغادار ... غالیمه‌ره ، غالیسبه‌ره‌بر آرده ؛ ساغا اوغورلراولسون غیریق !..

٥

قره افتیم اوغلی پتراکینك دایسی‌قالفه اوغلی صاراندی ، آغاپیادینك باباسی هاجی آناسطاشك اورتاغیدی . هاجی آناسطاش أولنجه دکانی پایلاشمق ، حسابلری آییرمق لازم کلیوردی . صاراندی حسابی بر آدمدی ، سرمایه‌یی تقسیم ایتمکدنسه اورتاغنك قاریسنی آلمق دها موافق بولدی ؛ کندیسندن سکز اون یاش بیوك اولماسنه رغماً آغاپیادینك آنه‌سیله اوٗلندی .

أنشته‌سی قره افتیم بو ازدواجه مانع اولمق ایچون هر چاره‌یه باش اوردی . فقط صاراندی‌یی فکرندن چویرمك قابل اولامادی. بووقعه‌قیصری ایچون بولونماز ، أله کچمز بر دیدی قودی سرمایه‌سی ایدی . برقسم صاراندی‌یه طرفدار چیقدی :

— غورولی اوجاغك تملنه بالطه اوروب یخماخدن نه چیخار ؟

— تجارت دیمك ، کار دیمکدر . غاری یاشلی ایمش نمه کرك ! صاری غیزك یاشنی کیم صورارکه ؟..

— اورتاخ یتیمنی ایل ألنده براخسه‌می خوشدی ؟

برقسم قره افتیم عائله‌سنی التزام ایدییوردی :

— بیلکیچ غاری‌یی غوردوکمی ؟ ده‌لیغانلینك ألنی آیاغنی باغلادی .

— صاراندی‌ده‌کی عاخله باخ ! اوغول صبر ایده‌یدك‌ده غیزینه وار ایدك ؟

— آناسطاشك هاجیاغنه دییه‌جك یوخمش ! اورتا خلیخ بویله اولمالی ، ایچریلی دیشاریلی !..

قره افتیم عائله‌سنك حدتنه ، عصیاننه برچوق سببلر واردی : صاراندینك باغی ، قره افتیمك باغنه نسبتاً دها صولاق ، دها بسیایدی . انشته‌سی قره افتیم ، صاراندی‌یه کندی اقرباسندن بر قیز آلمق ایستیوردی . بویله‌لکله صاراندینك باغی ، چنارلقده‌کی أوی ، چارشیده‌کی ذخیره آنباری ، داوارلری یابانجی‌یه کیتمه‌جکدی . فقط بوغیر منتظر ازدواج ایله بوتون بو پلانلر آلت اوست اولیویرمشدی . صاراندی ایله آره‌لری آچیلدی ، بر دها بربرلرینك یوزینه باقادیلر ، عادتا قانلی بچاقلی اولدیلر .

قره افتیم ایچون بر تك امید قالمشدی : آغاپیادینك آنه‌سی یاشلیدی ، صاراندیدن دها أول أوله‌بیلیردی . حالبوکه کونك برنده صاراندی؛ قارلی ، فورطنه‌لی بر هواده آنقردیه یاصدیرمه کوتورمك ایچون یوله چیقمش و بر دها کوبه دونمك نصیب اولمامشدی .

بو صوك ضربه قره افتیم عائله‌سنی بوسبوتون چیله‌دن چیقاردی. آغاپیادی علیهنه موهوم بر تولیت دعواسی آچدیلر ، بو دعوا بیتمه‌دن بر کدك دعواسی چیقاردیلر وایکی طرف سنه‌لرجه بربرینی محکمه‌دن محکمه‌یه سوروکلدی .

پتراکی ایله آغاپیادی بو آمانسز ، فاصله‌سز غوغالر ، کورولتیلر آره‌سنده بویودیلر . برآز سرپیلوب بیقلرینی أله آلنجه ایکیسیده عینی شدت، عینی حرارتله مجادله‌یه آتیلدیلر . هیچ بر حرکتلرنده منطق ، محاکمه یوقدی . یالکز بر تك مقصد تعقیب ایدییورلردی : هرنه بهایه اولورسه اولسون خصمنی یره وورمق ...

آغاپیادی برمال آ جق اولویوردی ، قره افتیم اوغلی پتراکی مزادی انصافسزجه آرتدیریوردی. پتراکی طوپدن مال آلمق ایستیوردی ، آغاپیادی عینی جنس مالی یوق بهاسنه پیاسه‌یه دوکویوردی . عناد اوزرینه ایکیسیده ضررایدییور فقط میدانی خصمه ترك ایده‌میورلردی .

آره‌لرنده‌کی خصومت او حاله کلدی که بربرلرینه تصادف ایتمه‌مك ایچون سوقاق ده‌کیشدیرمکه ، قارشیلاشمامق ایچون آقشاملری قهوه‌یه ، بازارلری یایلایه بیله کیتمه‌مکه مجبور اولدیلر .

ایکیسیده بربرندن قورقیوردی . أوده آشجیلرینه ، دکانده چیراقلرینه امنیتلری قالمادی . قپو کایدلمه‌دن پاره حساب ایده‌مز اولدیلر .

پتراکی أولنمك ایسته‌دی ، آغاپیادی هر دفعه‌سنده قیز طرفنك فکرنی چه‌لدی . آغاپیادی أولنمك هوسنه دوشدی ، بو دفعه‌ده پتراکی مقابله ایتدی . بربرینك اولان اولمیان عیبلرینی ، قصورلرینی اورته‌یه دوکدیلر . ایکیسی‌ده بر درلو أولنه‌مدی .

آرتق پتراکی‌یه‌ده ، آغاپیادی‌یه‌ده بزکینلك کلمش ، یورولمشلردی .. فقط مجادله‌یی ترك ایتدی کوزونمك ، « قورقدی ، قاچدی ! » دیدیرتمك عزت نفسلرینه دوقونیوردی. آغاپیادینك دایسنه معاونت ایتمسی‌ده نه انسانیتندن ، نه مرحمتندن ، نه‌ده اومدینی منفعتندندی : هپ بو بزکینلك ، یورغونلقدندی .

٦

— کیریاغو نه خبر ؟

— دها برشی یوخ !

آغاپیادی اون‌بش کوندنبری دلال کیریاقودن عینی جوابی آلیوردی .

املاکنی همان همان باری فیأته بیله صاتمغه راضیدی ، فقط قره افتیم اوغلنه صاته‌میوردی . چونکه اوکا عناد ، اونی حرصندن ، حسدندن چیلدیرتمق ایچون باغنه

اوقدر اعتنا ایتمش ، باغچه‌لرینی اوقدراوزه‌نه‌بزه‌نه سوسله‌مش، دوزه‌لتمشدی که بونجه زحمت ، اذیتلردن صوکره « آل ، بن ذوقنی سوره‌مدم ، صفای خاطرله سن اوطور ، کیفایت ! » دییه دشمننه تسلیم ایتمکی عقلی ، خیالی آلمیوردی .

قره افتیم اوغلنك‌ده کندیسی کبی یورولدیغنی بیلیوردی . استانبوله کیتمسنه پتراکی‌ده ممنون اولاجقدی . مالارینی صاتمغه قرار ویردیکی زمان بونی دوشونمش ، پتراکینك مشکلات چیقارمیه‌جغنی حساب ایتمشدی . حالبوکه پتراکی شیمدی اوکا میدان اوقویوردی .

باغه ، دکانه بر ایکی طالب چیقمشدی . حتی پازارلق اویوب تقریر ویریلمك اوزره ایکن بونلرك پتراکی حسابنه چالیشدیغنی آکلاینجه آغاپیادی درحال واز کچدی .

⁂

ایشك صوکی نه‌یه واره‌جغی بللی دکلدی . قره افتیم اوغلنك پنچه‌سندن قورتیلامیه‌جغنی یاواش یاواش آغاپیادیده آکلامغه باشلایوردی . فقط صورانلره :

— غایصه‌ریلی دامارم دوندی ، دییوردی . عنادبویا ، اوغا ویرمیه‌جکم ایشته ...

٧

کیریاغو ، دلاللقده هیچ بر فرصتی قاچیرمایان صانصار روحلی تام بر قیصریلیدی . کیریشدیکی بر ایشه سولوك کبی یاپیشیر ، طوتدیغنی قوپارمادن براقمازدی .

مسئله اوزادقجه اونك‌ده صبری توکه‌نیور ، حرصندن طیرناقلرینی ییه‌رك کندی کندینه خومورداینوردی :

— شیمدی‌یه‌جك بویله چتین ایشه راستلامادم ...

ایکی طرفك‌ده ضعیف نقطه‌لرینی بیلدیکی ایچون آره‌بولمغی دوشوندی ، باریشمق ، یاخود باریشمش کورونمك الك قیصه یولدی. پتراکی‌یه‌ده ، آغاپیادی‌یه آیری آیری کیدوب قونوشمغه قرار ویردی .

⁂

— ظباخلر غالیمه‌ره پتراکی !

— غالیمه‌رەك خیرلی اوله .

کیریاغو ، سوزی اوزاتمقدنسه‌دوغریدن دوغری‌یه مقصده کیرمك ایسته‌دی :

— آغاپیادینك‌مالارینی‌مطلخ‌صاتین آلماخ افکارنده‌میسك ؟

— آلاجغز دیدوك آ ! کیشیلره خبر ایله‌ته‌لم‌ده چاکمی چالدیره‌لم ؟

— آلمغی ایچه‌ك غافاکه غویدکسه آچیخ سویله ! بو ایش بویله یورومز .

— کیریاغو ، دیلیغك آلتنده ینه بر دونوزلیخ دونه‌نیور !..

— سنك استیفاده‌ك ایچون دیبورم..

— نم استیفاده‌می ، نه‌چشید غوزه‌نیورسك دی باخالم؟

— آغاپیادی : « قره فتیم اوغلنه مال‌صاتمام » دیدی ، دینه‌لدی غالدی . ایکی یاندن فداکارلیخ اولمادن مسئله‌نك دوزه‌له‌جکی یوخ ! بن بر چاره عاخل ایتدم .

— ایشك غوجك تزویر !.. عاخلکده بیته‌ن شونامه‌یی یزه‌ده برقوخلات هله ؟

— تغریرایچون آغاپیادینك‌أوینه‌برخصوص غونده‌ریرز .

— بولا بولا بولا بولدیغك بومی ؟

— لافیمی بیتیرمه‌دن غیلچیخ کبی غیرتلاغه دیخیلمه ! آغاپیادی برکره‌ك تغریری ویرسون ...

— بونك باغا نه عادیتی وار ؟ آغاپیادی تغریر ویرمکه نیت ایتدوکدن که‌لی خصوصه خاجت غالیرمی ؟

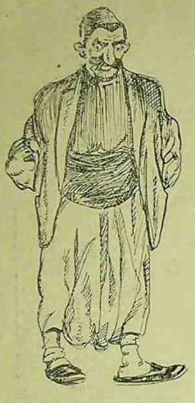

— داتدیغك بهاراتك جنسنی داها آغنامادك ! آغاپیادی تغریری ویرنجه‌ك ، سن اونی أویکه چاغیریر ، بر ضیافت چکرسك ...

— بن آغاپیادینك آیاغنه‌می کیده‌جکمشم؟..

— کت ایشکه . . . ظباخ واختی بنی‌بلایه صوغمه...

— دوردیغی یرده‌ده آغاپیادی ساغامال‌صاتارمی دیرسك ؟

— صاتمایوبده نه ایده‌جك ؟

— استانبوله که‌تمز، غایصه‌ریده غالیر. دیدوکمی یاباآ آنمه ؛ ایکی باشدن فداکارلیخ اولمادن بو آچمازك آچیلماسنك بومکونی یوخ !

پتراکی ده‌رین ده‌رین دوشونمکه باشلامشدی . کیریاقو موفقیتندن امیندی، کوزلرینك ایچی کوله‌رك اوکا یاقلاشدی:

— نه آتده‌م اوسه آره‌ده غا بولاشیخلغی ، یاخینلیخ وار . غیامته غادار بربریکزدن‌یوز چویره‌جك‌دغولسکزآ !..

قره افتیم اوغلی مترددی ، بیقلرینی صیوازلادی ، باشنی قاشیدی ، کیریاقویه شبهه‌لی نظرلره اوزون اوزون باقدی :

— بوآغاپیادینك برغولپوسی اولماسین ؟..

— خریستوسك غضبنه کلیم اکه‌لایم آغاپیادیك ساغا مراجعتمدن خبری وارسه ...

— مساعده ئه‌ت هله بر دوشونه‌یم ...

⁂

(مابعدی وار)

اشغال خاطره‌لرندن :

جزای نقدیلر

کچن نسخه‌مزده مدنیت اردولرینك اشغالنه و استانبولی اداره‌لرینه دائر بر قاچ خاطره نشر ایتمشدك . قارئلریمزدن ایکیسی مکتوبله بزه ایکی وقعه دها یازدیلر :

« انکلیزجه‌م اولدقجه قوتلیدر . بر کون بر کوشه باشنده ایکی انکلیز پولیسنك اختیار بر آیاق صاتیجیسنه مسلط اولدقلرینی کوردم .

انکلیزلر پارماقلریله بش (یعنی بش کاغد) اشارتنی یاپیورلر ، اختیار تورك « نه یاپدم ، نه کناه ایتدم » دیه یالواریوردی .

آدجغزه بلکه بر مدارم اولور دیه یانلرینه یاقلاشدم ، ترجمانلق ایتمك ایستدم : سبب ترازینك کوفلو اولماسی ایمش .

آدجغزی التزاماً بر قاچ کلمه سویله‌یم دیدم ، بوجزای نقدینك دوغری اولامایاجغنی آکلاتدم .

پولیسلر قیزدیلر : - مادام که اعتراض ایدیور . اوحالده اون لیرا ، دیدیلر .

بر آز اول اختیاره بش پارماق کوستردکلری حالده شیمدی ایکی ألارینی آچیورلردی .

عقلم باشمدن کیتدی . اختیارجغه ایلك ایده‌م دیرکن باشنی بوسبوتون بلایه صوقیوردم . کمال تهالککله : - آمان ، دیدم ، او اعتراض فلان ایتمه‌یور ... اعتراضی بن ایتدم ..

انکلیزلردن بری یوزومه باقدی ، هیچ بوزمادن : — او حالده کری قالان بش لیرایی سز ویریرسیکز ، دیدی . »

ع . ج .

⁂

جوارمده‌کی دکز کنارنده بر غازینو واردی . صاحبی تمیزلیکی تیتیزلك خسته‌لق درجه‌سنه چیقارمش بر آدمجغزدی . بر کون قارشیدن ایکی انکلیز پولیسنك کلدیکنی کوردك :

— حاضر اول جزای نقدی‌یه بابا ، دیدم .

غازینو صاحبی مغرور بر ادا ایله :

— پیس بر یر بولورسه آله‌جقلری پارا حلال اولسون ، دیدی .

انکلیزلر سوپروتی تنکه‌لرینه قدر هر یری آرایوب طارادیلر .

غازینو صاحبی مستهزیانه کولومسه‌یوردی . فقط بو تبسم اوزون سورمه‌دی . انکلیزلردن بری باشنی قالدیردی ، بر بولدوق کبی اطرافی قوقلادی :

— بوراده دکز قوقویور ... تمیزله‌مه‌کز لازم کلیردی . دیدی . و جزای نقدی دفترینی چیقاردی .

⁂

دره کنارنده‌کی چالغیلی غازینولردن برینك صاحبی‌ده شویله آکلاتیر :

ایکی تنکه سوپروتو ایچون اوچ دفعه پارا ویردم . غازینونك اوکندن هفته‌لردن بری سوپروتو آراباسی کچمه‌یوردی . بر کون انکلیز پولیسی با تمین یاپدی . زار زور بش لیرایی بایلدق .

« حریفلر بلکه بر دها کلیرلر ، شونی دره‌یه دوکه‌یم » دیدم . بو دفعه بزم بلدیه‌دن کوردیلر . دره‌یه سوپروتی دوکمك یاساق اولدیغی ایچون بر ایکنجی جزای نقدی‌ده اورایه ویردك . صوکرا سوپروتیلری بر حماله یوكلتدك . أسکی زمانده ، أوه رمضان مصرفی کوتورور کبی کمال دبدبه ایله یاریم ساعتلك بر یره کوتوردك .

* *

— سن؟ دها کنجسك عزیزم . . . سانسورك لغوندن نه استفاده‌ك وار ؟

— قلمم سربست . . .

پطریقخانه مسئله‌سی

دون ایکی ذات ترامواید ه پطریقخانه مسئله‌سنی قونوشویورلردی :

— شو پاپا افتیم افندی‌یه باییلیورم . نه خوش ، نه‌قدر ساده آدم . حالنده اویله بر صفوت و صمیمیت وارکه انسان مناسبتسزلك ایتدیکی ، غاف یاپدیغی زمان بیله قیزمایور . یا هله او تورکلکه اولان محبتی ...

— دوغروسی بن بو محبته ایناناما‌یورم . صاقین پولیتقه ایجابی اولماسین ؟

— اویله‌ده اولسه نه چیقار ؟ بن « وطنم ، ماتم » دیرکن جکرینك ایچی کورونن نیجه حمیتپرورلر بیلیرم که اونلرك محبتی‌ده سیاسی محبتدر .

— بوده دوغرو . .

— بن روم وطنداشلریمزك یرنده اولسه‌م افتیم بابایی پاطریق یاپیویریرم . اولور بیتر ...

— اونلرکده کوکلی وار صانیرم أما پاطریق اولمق ایچون اصغری ایکی شرف لازممش .

— بریسی بکار اولمق دکلمی ؟ بیلییورم . ایکنجیسی نه‌در ؟

— ایکنجیسی آز چوق اوقویوب یازماسی اولمق .

کلبك

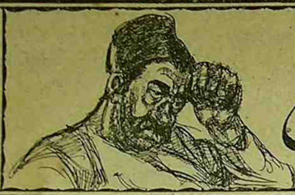

بر ناموس مسئله‌سی

محرری : یساری‌زاده محمود اسعد

-- یکرمی آلتنجی نسخه‌دن مابعد : —

کیریاقونك بولدیغی بو صوك چاره آغاپیادی‌یی خیلی دوشوندیردی : یا تقریر ویردکدن صوکره قره انتیم اوغلی فکرندن جایارده کلمه‌یویریرسه ... کیریاقو بیك درددن صو کتیردی ، اوچ کون بر دقیقه بیله آغاپیادینك پشندن آیریلمادی ، نهایت اقناع ایتدی .

کیریاقو ، یکی بر پوروز چیقماسندن قورقویوردی . همان ویرکو بقایالرینی ، اجاره‌لری دوزه‌لتدیردی ، قیدلری چیقارتدی . لا اقل بر آیدن برسنه‌یه قدر اوزامسی پك طبیعی اولان رسمی معامله‌لری بر هفته‌نك ایچنده بیتیوردی .

٨

تقریر کوننه قدر شهرده کیمسه‌نك بر شیدن خبری یوقدی . کیریاقو صباحلین پترا کینك وکیلی صفتیله یانته طاپو کاتبنی آله‌رق دوغروجه آغاپیادینك أوینه کیتدی .

آغاپیادی دوشونجه‌لی و محزوندی . کیریاقوده اندیشه‌سز دکلدی . صوك دقیقه‌ده پشیمان اولورده واز کچیویریر دیه یوره‌کی تیتره‌یور ، آغاپیادینك الك اوفاق بر حرکتنی بیله کوزدن قاچیرمایوردی .

کیریاقو ، وضعیتك اهمیتنی ، نزاکتنی قاشیله کوزیله طاپو کاتبنه احساس ایتمك ایسته‌دی . کاتب فهمی افندی مسلکدن یتیشمش ، پیشکین بر آدمدی ، خفیفجه باشنی صالالایه‌رق کیریاقو‌یه آکلادیغنی آکلاتدی . کیریاقو میدانی سربست بولونجه بوتون شاقلابانلغیله آغاپیادی‌یی سرسملتمکه اوغراشیوردی :

— سنك خاریلوی بیلیییك آ ، زنجی دره مناسترینه کشیش اولمش ... شاشیله‌جق ایشی غوردوکمی ؟ بورونکوزدن بویاجی چیخار بیلی‌دیك ، ولکن کشیش‌ده یتیشدیریرمش ... مانجیسك مونجیسك آداملری وار جیسین حوسون ... تمثیل پشندن عاخلمه غه‌لدی ، مونجی کوبندن پناپوطك غاریسی ایکی چوجوغنی براخمش ، که‌میرلی طاشجی یورداله غاچمش ...

آغاپیادی اولا هیچ دیکله‌میور کبی ، قاشلری چاتیق ، جیغاراسنی چکیشدیریوردی . کیریاقو ، اونی علاقه‌دار ایده‌جك وقعه‌لر آرایور واونك اوزرنده براقه‌جغی تأثیره کوره کاه صوصیور ، کاه سوزی اوزاتیور ، اصل مسئله‌دن بحث ایتمك ایچون فرصت کوزه‌تیوردی . بر آره آغاپیادی کولدی ، کیریاقو ایچون بوقدری کافیدی ، فهمی افندی‌یه دونه‌رك :

— بزم کاتب افندی‌یی‌ده بوغون بر آز یورغودق ، دیدی .

— نه دیمك وظیفه‌مز ...

— اوسزك نزاغتکز ... نه‌وراخلر حاضرسه شوابجی‌ده بیتیریویرسه‌ك ، نه دیرسك آغاپیادی‌ها ؟

آغاپیادینك چهره‌سی تکرار قارارمشدی . فقط متوکلانه بوینی ته‌کدی :

— نه دیه‌جغم ، اویله اوسون ...

یالکز تقریر ویریرکن سسنده کیزلی بر حزن ، مأتملی بر آهنك طورلرنده‌کی سکون و توکلی تکذیب ایدیوردی .

کیریاقو پاره‌یی تسلیم ایتدکدنصوکره :

— بر مال صاتدیخلاین « آل خیرینی غور » دیمك عاده‌تدر ، دیدی .

— خیرندن شرندن ساغا نه ؟ مالی آلان سنمیسك که ؟

— باغا دغول ، وکالتیم وار ، اوغا دیه‌جکسك . بر غورو سوزوله نه چیخار ، عاده‌ت یرینی بوسسون ..

— اولان کیریاغو ، نه غوللاچ یوزل دونوزسك ، اولدی اولاجق ، هایدی آلانده صاتانده خیرینی غورسون ...

⁂

کیریاقو ، کیدرکن آغاپیادینك قولاغنه أکیلدی :

— یارین آغشام اون بره دوغرو پترا کی ایله برابر غه‌لوب سنی آلاجغز ، دیدی . حاضر بولون ...

آغاپیادی سسنی چیقارمادی .

٩

— اوسته یورکی ، کچن سفرکی آربه هپ قیریق ، طاش دولو ایدی .

-- او زمان چوال دیبی برکیله غالمشدی . بوهون هه‌چ مراغ ایتمه ...

الندەکی آربه دولو کیله‌یی ژاندارمه چاووشنك اوزاتدیغی طوربه‌یه بوشالتیرکن پترا کینك چیراغی استراطی صولوق صولوغه دکاندن ایچری کیردی :

— بزم اوسته‌نك ساغا سلامی وار « بو آغشام ساعت

اون بر بچقده بزه بویورسون . » دیبور .

— که‌کلیك غروالایان تازی کبی نه صولویون ...

— واخیت غچ اولدی ، دها بریغین بره اوغرایه‌یم .

ژاندارمه چاووشی استرالی‌یه صوردی :

— آغاڭ ضیافتمی وریبور ؟ بو نه دعوتی به ؟

استرالی بیلشیق بیلیشیق صیریتدی :

— سنی‌ده چاغیریبور .

— آوال اوغلی آوال ، دەمین نەیه سویله‌دك ؟

— غارا غوله واردم ، خبر براخدم‌دی .

— هانکی طاغده قورد أولدی به ! پتراکینك بویله خوواردالنی طوتمازدی اما ، أوله‌جکمی یاللاشدی نه‌در ؟..

— بو آخشام باغچه‌ده بویوك سوفرا غورولدی ..

— بوقسه قره افتم اوغلی کردکەی کیریبور ؟

— اویله‌سی دغرل ، بزم اوسته هاجی اوغلی آغاپیادی ایله باریشدی . آغاپیادی بوغجه اوسته‌یه مسافر غه‌له‌جك . .

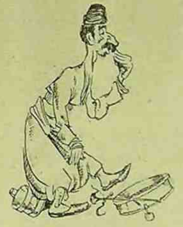

یورکی ، طوربه‌یه ایکنجی دفعه آربه‌بوشالتمق اوزره ایدی ، بونی دویونجه الکتریکلنمش کبی الندن کیله دوشدی :

— اینك اینه‌عی ، آلایمی ایدیبوك ...

⁂

آربه‌جی یورکینك عقل ایرد یره‌مدیکی شی ، آغاپیادنك بو مسئله‌یی اوندن‌ده صاقلامه‌سیدی : « بوایشده مطابخ برابوبر زوبر وار » دیبور ، یرنده دوروب اوطورامیوردی .

او کون آقشامی دار ایتدی . دکانه طانیدق طانیمادق کیم اوغرادیسه ، هپ عینی سوزلری تکرار ایتدی و همان عینی جوابی آلدی :

یورکی — پتراکی ایله آغاپیادی باریش غوروش اولملر ! ..

— اوسته یورکی ، بنه دالغه کچیوك ...

یورکی — بوکه‌جه آغاپیادی ، پتراکی‌یه مسافر غیده‌جکمش ، دویدکمی ؟

— ایشلر کساد غیده‌لی سنك غوزکه هر یاتلر غوزه کیور اولمالی ...

فقط هرکسك آلای ایتمسنه ، کیمسه‌نك اینانماسنه رغماً یارم ساعتك ایچنده سەتەن اوکی چارشیسندن ، خوآت بازارینه ، خوآت بازارندن زنجی دره کوینه قدر بو حوادثی دوغمایان قالمادی . حتی پوشالر ، خاجیلر کبی جوار کویلره قدر عکس ایتدی .

آقشام ساعت اون بره دوغرو پتراکینك أوینك اوکنده ، کونش طوتماسنی سیره چیقار کبی مراقلیلر طوپلانمشدی . آغاپادی ؛ صاغنده پتراکی ، صولنده کیریاقو ، کوشه‌باشندن کورونجه ، لطیفه ظن ایدنلر بیله ناچار ایناندیلر .

۱۰

— براخ یورکی ، برغدەخ دها ایچه‌یم ...

— یتر آغاپیادی ، ذاتی فضله غاچیردك ...

وقت کیجه یاریسنی کچمش پتراکینك باغچه‌سنده‌کی آهنك دوام ایدیبوردی

آغاپیادینك یاناقلری قیزارمش ، کوزلری کوچولمش ، آیاقده دوراجق حالی یوقدی .

آربه‌جی یورکی ، دها فضله ایچمه‌سنه مانع اولمغه چالیشدقجه او ، بالعکس عنادینه ایچمك ایسته‌یوردی .

یورکی بو ظاهری باریشمه‌نك ، طبق قارلی هوالرده آچان « قار طوپلایور » دینه‌ن کونش کبی آلدادیجی وموقت اولدیغنی بیلیوردی .

آغاپیادی ایله پتراکی آراسنده‌کی خصومت ؛ علی العاده بر نفرت حسی ، پارا ، منفعت مسئله‌سی دکلدی . اونلرك ایکیسنك‌ده قانلرینه ، دامارلرینه قدر ایشله‌مش بر اعتیاد حالنه کلمشدی . یورکی هر احتماله قارشی متیقظ بولونیور ، آغاپیادی‌یی قالدیرمغه اوغراشیوردی :

— آغاپیادی ، واخیتدر غیدیق ، ئەوه غیتسه‌کمی ؟

— جمله عالم اوطورورکن ، غیده‌رسه‌ك عیب اولمازمی ؟

— ماصه باشندن غالحه‌لم‌ده بر آز دولاشه‌لم ، آچیلیرسك .

— بنی غابانیح دییه ساغا کیم سویله‌دی ؟

— ده‌نسزلیخ ایتمه ، غاخ غیده‌لم .

— نه اوزریمه مسلط اولیوك ...

اوطوردقلری چارداغك اوکندن کیریاقو کچیوردی ، آغاپیادی سسله‌ندی :

— کیریاغو ، نه باشی بوش دولانیوك . بر غدەهده بزمله ایچ .

کیریاقونك آرزولری تطمین ایدیلمشدی آرتق نزاکته لزوم کورمیوردی :

— دوره‌جاخ خالك یوخ ، دها نه ایچه‌جکسك !

— کیم دیمش ؟

— کیمسه‌نك دیمسنه حاجت وارمی غوزوم ، موستراسی غوستریبور .

— حقیقت بوغه‌جه راخی بنی فنا صاردی .

— افکارلی ایچدکده اوندندر .

آغاپادی بردن عصیان ایتدی :

— نیده‌ن افکارلی ایچه‌جکمشم ، کیفم ایسته‌دی صاتدم ...

— باغاده‌می ؟

— ساغا ه نه اولاجق ؟

یورکی همان آغاپیادی‌یی قوللرندن یاقالادی :

— وازکچ ، چوجوغ اولمه .

آغاپیادی یورکینك قوللرندن قورتیلمغه چبالایه‌رق باغیریبوردی :

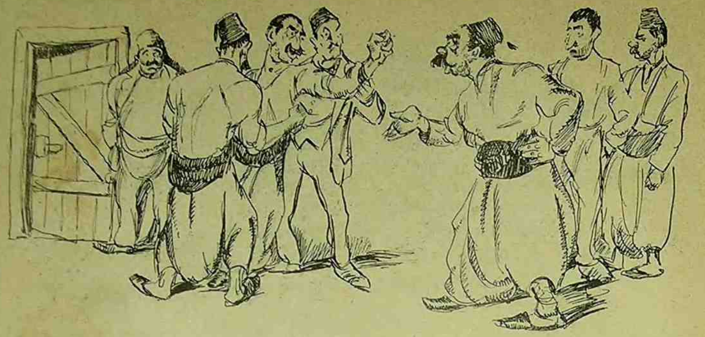

— سنك کیم اولدیغکی بیلمیورمی یم صانیرسك ؟ درت غروشه دالغاووخالیخ ایدر ، استیمادەك یتدیمی غافا طوتارسك ...

— درت غون اول مالیمی صات ، غواك ، کولك اولام ، دیبور ، بر أللی براخوب اوته‌کی ألیمی وپویوردك ... شیمدی صیرتارماکی غاچه آلیرم ...

باغچه‌نك بر کوشه‌سنده ، الارنده قاشیقلرله (اوغلان یایلی) اوینایان ده‌لیقانلیلرله ، سیر ایدن دعوتلیلر آغاپیادی ایله کیریانونك باغیربشمه‌لری اوزرینه چارداغه دوغرو قوشوشدیلر .

طاپو کاتبی فهمی افندی ژاندارمه چاووشنه :

— آمان عزیزم ، قوش ، بلکه برجنایت وقوع بولور ، دیدی .

علی چاووش مسترحانه اوموزلرینی سیلکدی :

— کیفکه باق ، قاری اوینامیورلردی یا ، آلدیرمه ، شیمدی غوغا ماینا اولور . قاری اولمادن قان چیقماز .

آغاپیادی دیلی دولاشه دولاشه حالا باغیرمغه چابالایوردی :

— مال نم دغولمی ؟ صاتارم‌ده ، صاوارم‌ده کیمه نه ؟ صاتدیغم کبی آلماسیده ألیمده ...

— صاتمسی‌ده آلمسی‌ده ألده ایمش . یدی جدی اقلاسه چیخمش حالا مال آلیرم دیبور . ألده ایسه هایدی آل غوره‌لم ...

آغاپیادی موص مورکسیلمش ، توکروکاری صاچیله‌رق جیریتیوردی :

— آلیرم ، نه ظن ایتدك یا ؟

او آنه قدر غوغایه قاریشمیان پتراکی ؛ آغاپیادینك بوسوزی اوزرینه قان قوروتان ، انسانی‌دینندن ایمانندن چیقاران ، قاتل ایدن انصافسز ، ظالم بر استهزا ایله کولدی :

— بر آز زور !

بیننده بر ییلان ایصلمش کبی جینلایان بو قهقهه ، بونسبت وریش آغاپیادی‌یی بوسبوتون چیلدیرتدی . سیکیرلری جیمبیزله قوپاریلیور ، دامارلری کریته‌له سوکیلیور ظن ایتدی :

— ایشته بوتون بو آدملر شاهد اولسونلر ، دیدی ، ناموسم حقی ایچون سویلیورم سندن بو أملاکی صاتدیغم فیه‌ته تکرار آلمیان دیوثدر .

قره افتیم اوغلی قوتنه أمین اولان بر آدم سکون وقناعتیله جواب ویردی :

— ایشته بو آدملرده شاهد اولسونلر ، ساتاده عینی فیه‌ته صاتمیان دیوثدر .

⁂

آغاپیادی بر هفته صوکره هکبه‌سنی بر مرکبه یوکلەتوب استانبول یولنی طوتدی . آرتق بوناموس دعواسی استانبولده‌می ، یوقسه قصریده‌می حل ایدیله‌جکدی ، بونی کیمسه تعیین ایده‌میوردی .

(مابعدی وار)

« کلبك » آلتنجی آینی اکمال ایتدی .

« کلبك » قارئه وقارئلرینك توجهی سایه‌سنده بونسخه‌سیله ایکنجی جلدینه باشلایور . یکرمی آلتی نسخه‌دن عبارت اولان آلتی آیلق قوللکسیونك مجلدی ٥٠ ، اجزاسی ١٢٥ غروشدر .

سائر في المنام

(وقعه بر دوقتورك معاينه‌خانه‌سنده كچر .)

دوقتور — (قاپیدن کیرن قاراصاقاللی ، چیقیق قاریشلی بر افندی‌یه) بویورسوكز عزیزبك انشاالله خسته فلان دكلسكدیا...

عزیزبك — واللهی هنوز خسته اولوب اولمادیغمدن أمین دكلم... انشالله بكا سرایت ایتمه‌مشدر. فقط چوجوقلرك حالی فنا...

— كچمش اولسون... نه‌لری وار؟..

— سیر في المنامه اوغرادق عزیزم... بیچاره رفیقه‌م صباحه قدر ألنده موم ایله دولاشیور.. معاذالله بكاده سرایت ایدرسه...

— فقط عزیزم بو برساری خسته‌لق دكلدر.

— یوق افندم... نا‌ل اولور؟

— سزه فن نامنه سویلیورم... سیر في المنام قطعیاً ساری دكلدر.

— عناد ایتمه‌یكز دوقتورجغم... چونكه اورتاده وقعه وار... رفیقه‌می بیلیرسیكز... یكرمی ایكی یكرمی اوچ یاشلرنده آنجق واردر... وجودی كوربوزدر... هیچ بر خسته‌لغی یوقدی...

— (كولومسه‌یه‌رك) تصدیق ایدرم.

— كوریورسكزیا قاریمك سیر في المنام خسته‌لغنه طوتولماسی ایچون سرایتدن باشقه سبب یوقدر.

— تكرار ایدیورم كه اولاماز . . مع‌مافیه بكا بر كره وقعه‌یی حكایه ایدیكز.

— باش اوسته... افندم حاللر معلوم‌یا ... كچنمك مشكل. بزم آلت قاتده‌كی اوداىي كنج بر مكتب حقوق طلبه‌سنه كیرالادق.. هم اوچ بش غروش كتیریور، هم بزه سس اولیور.. مكر بو چوجوقده سیر في المنام وارمش...

— بونی نره‌دن آكلادیكز؟

— بر كیجه كوزمله كوردم. افندم بنده‌كز طاوان آراسنده یاتارم.

— نه‌مناسبت؟

— صاغ اولسون بزم چوجوق كیجه‌لری متمادیاً آغلار.. بنده اویله چوجوق سسنه دایانامام... اونی آنه‌سیله برابر باغچه اوستنده‌كی اوداده براقه‌رق طاوان آراسنه چیقدم.

— پك اعلا، دوام ایدیكز.

— بر كیجه اویقوم قاچدی. قولاغمه مردیوانلردن بر آیاق سسی كلدی. یاواشجه طاوان آراسی قاپیسندن باشمی چیقاردم. بیاضلی بر آدم آیاقلرینك اوجنه باصارق بزمكینك اوداسنه دوغرو كیدیوردی. نه یالان سویلیه‌یم ایتمه‌یه جسارت ایده‌مدم. فقط «كیم او. سن كیمسك؟» دییه باغیردم. بیاضلی آدم اولدیغی یره‌دوردی. قاپیدن لامبه‌یی اوزاتدم. نه كوره‌یم بزم كیراجی دكلمی؟ طبیعی همان آشاغی ایندم. «نه ایستیورسك اوغلم. اورالرده نه دولاشیورسك؟» دیدم. هیچ جواب ویرمیور، اوكنه باقیوردی. سائر في المنام اولانلر لاقیردی ایشیتمزمش دكلمی؟ نه‌دن صوكرا جواب ویردی.

— نه دیدی؟

— شاشقین شاشقین اطرافنه باقدی. «بن نره‌ده‌یم؟ بنی كیم كتیردی؟» دیدی. «الله الله سنی حماله یوكلتوب كتیره‌جك دكل‌یا. كندی آیاغكله كلدك» دیدم. او وقت ألی باشنی ووردی: «صورمایك افندی بابا... بن سائر في المنامم... كوچوكدن بری بویله كیجه اویقومده كزرم... كیمسه‌یه ضررم یوقدر» دیدی.

— ذكی چوجقمش.

— نه بویوردیكز؟

— یعنی كیمسه‌یه ضرری یوقدر دیمك ایستدم. دوام بویوروك.

— ناصل ضرری یوق دوقتورجغم. بو وقعه‌دن ایكی هفته قدر صوكرا بر كیجه یاریسی چوجغك فنا حالده آغلادیغنی ایشیتدم. آشاغی اینركن نه كوره‌یم؟ بر بیاضلی...

— طبیعی ینه كیراجیكز؟

— خایر بو دفعه بزم رفیقه... ألنده بر موملهك آشاغی قاتدن یوقاری چیقیوردی. «نه وار، بو نه حال» دیدم. اوده آبدال آبدال یوزمه باقدی. ألندن موم یره دوشوب سوندی. نه‌دن صوكرا كندینه كتیره‌بیلدم. «نره‌دن كلیوردك؟» دییه صوردم. «سنك باشك اوزرینه یمین ایدرمكه نره‌دن كلدیكمی بیلمه‌یورم» دیدی. ایشی آكلادم اوده سائر في المنام اولمش. ایرته‌سی كون رفیقه‌می اوزون اوزون استنطاق ایتدم. «كچن كون كیراجینك بارداغندن صو ایچمدی. آكلاشیلان خسته‌لق بكاده كچدی» دیدی صوكرا آغلایوب سویلنه‌كه، بكا صاتاشمغه باشلادی: «ایشته سن سبب اولدك. كنج یاشمده بنی بویله خسته قلره كرفتار ایتدك... نه واردی اوچ بش لیرا ایچون بیلمدیكك آدملری أوه آله‌جق» بولنده بر طاقم تظلملر... یوره‌كم پارچا پارچا اولدی. قادیجغزلدجق وار. فقط نه یاپارسك زوكوردلك، عزیز دوقتورم. ناصل حالا سیر في المنام خسته‌لغنك سرایتنه اینانمایورمیسكز؟

— (كوله‌رك) نه مناسبت.. هر خسته‌لق كبی طبیبی اونكده میقروبی وار.

— یا دمین باشقه درلو سویله‌یوردیكزیا؟

— بن بو جنس سائر في المناملر ایچون سویله‌مدم.

— آه شو دوقتورلر بر دیدكلری بر دیدكلرینه اویماز.. قوزوم دوقتور خسته‌می سزه كتیره‌یم ده شویله بر معاینه الخ.. الخ..

یلدیز بوجكی

قوطجغنه‌اوغلان جزودانی چیقاردی. كاغدلری قاریشدیردی، قاریشدیردی. صوكره: «چیقمایور عزیزم بالله... اولسه هانی صاقینمام» دیدی. آرتق فنا حالده قیزمشدم. بریكی بیاض مجیدیه چیقاروب آتدم: «بوده‌دیش كیراسی اولسون!» دیدم.

ایشته او كوندن بری حسین بهیج بر دها موزون سوز سویلمكه و دیكلمكه اجدادینك ارواحنه یمین ایدرك توبه ایتدی.

آغستوس ۳۳٤ ر.ن.

بر ناموس مسئله‌سی

محرری : بیاری‌زاده محمود اسعد

— یكرمی بدنجی نسخه‌دن مابعد —

۱۱

حاجی‌اوغلی آغاپیادیدن آرپه‌جی‌خربال اوغلی یورگی‌یه

«ظرافتلو بلادرم یورگی افندی،

اوچ ییل واركه طرف نزاكتكزه لایقلی بر مكتوب غونده‌ره‌مدم. غصوره غالمیه‌جغكزه غووه‌ندیكمدن كوكلی غونولم آسوده‌در. بورا احواللریمزدن سؤال اولونورسه راحتلغمز درت‌باشی تعمیر غورمش برا كسیكلنی یوخدر ولكن لور ایچنده یاتسین دایم بوواناكینك مفاتی حالا یوره‌غیمده بر اینجه صیزیدر.

غایصه‌ریدن آیریلدیم غوندن بو غونه غادار اولان بیته‌نلری تاخل ایتمك ایستراییدم، باش آغریسی ویرمه‌دن غیصه غمسنی دها مناسیب غوردم.

استانبوله واردیغم غونكی شاشغینلغم تاریف غوتورمز. طریفالغنه غوربان اولدیغم مملكت، اطرافنی دریا دنیز صارمش غونلك، غونشلك ایچنده آدمك صفتنه غولویور. لیمانده كی باجالی دیره‌غلی گمیلرك صاییسنی الله بیلیر. اویله‌لری واركه ایكیسنی یان‌یانه غوسه‌ك غایصه‌ریده‌كی غاپالی چارشی قدر بر دوتار. غلطه یاخاسنده داشدن یاپمه سكز اون غات بنالروار طلاسده‌كی آمریقان سرایی اونلرك یاننده طاووخ غومه‌سی بیله اولاماز.

شهرك بریاخاسندن بریاخاسنه درت‌غونده یایاغیده‌مزسك غایه‌رى‌یی غه‌تیروب استانبوله غویاجاخ اوساك ایكی محله آره‌سنه صیغیشیر، نام ونشانی بیله غالماز. غالاباغی آدمی اوكه شاشیرتیور اما تجارت ایچون بورادن زورلی بریر بولنماك نومكونی یوخدر ولكن اهالیسی بر عجایب! چوخلینی زه‌نغین ده‌غولسه‌ده غیلیخ غیافتجه زه‌نغولك داسلارلر. غخارسك صیرتنه یالیناغا بر اوروبه غییر، یاخالغی، غراواتی براخماز.

بوراده حسابنی بیلیر بر آدم غورمه‌دم دیرسه‌م یالان آله. درت غروشلیخ آقصاتا ایدر. درت كره‌ك چكیشمه‌یه قالمادن بارانی طوخا ایدوب جیخار غیدر، صیخی پازارلیخ ایتمه‌یجه‌ك تجارتك دادی غالمایور والسلام.

اوقه‌ده سكز درهمه غادار ترازیده پارناخ اویناتسه‌ك بر آغنایانه راستلامازسك. غوزنی سودیكمك غایصه‌ریسی! یاریم درهم ایچون غانلی بچاخلی اولورسك. باغا صورارسه‌ك تجاره‌تده بو چشید اولماالی. غولای غازانیلان پاره‌نك ذوغی یاوان اولویور.

ساغا برخیرلی خبرم وار. دایم بوواناكینك طانیدیخلرندن بری غیزینی باغا ویرمك ایسته‌یور، فنا غسمت دغول! بشیوز آلتون اوسته درآخومه ویره‌جك!

بزم‌یانده‌لی نجه‌در؟ اونیده استانبوله چاغیرمق افكارنده‌یم. برلی اوروملردن آلدیغم جیراغلرك لساننه آلیشامادم غه‌تدی. لاخیردینك یاریسنی دیشلرینك آره‌سنده أزوب یوتیورلر، یاریسنه‌ده ئه‌له‌نیغا غاریشدیریورلر.

سن نه عالمده‌سك؟ كیریاغو دونوزنی بر یول غورمك ایسترم. كلیسنده یدی جدی افلاسه جیخمش دیدوكی آغاپیادینك استانبولده آری غووانی كبی ایشله‌ین جامكانلی مغازه‌سنی بر غورسون.

بولیك شه‌كه‌یه سلام ایده‌رم، نیقوله اوغلی دیمتری‌یه كذا. پناپوط اوغلی علكسی‌یه سلام ایده‌رم، میخال اوغلی خره‌لامبیدی‌یه هكذا ... الخ، الخ ...»

آرپه‌جی یورگی، آغاپیادینك مكتوبنی اوقودكن دوشونیوردی:

— نه غیسمتی آچیخ غوپكدر یا شو آغاپیادی! جان غوله‌سندن بیره چالسه‌ك سكز آیاغ اوزرینه دوشه‌جك... غویا داییسنك غیهرینه اوغرادی. استانبوله واریر وارماز نه‌ستك ایتدی، غوسته‌ك ایتدی بوواناكیبی غیص غوراق باغلادی. سنه‌سنه غالمادن آدمغز غالیبی دینه‌ندیریبودی.. آغاپیادینك، غایصه‌ریده غیرخ ییل غالسه بر ایش ایده‌جكی یوخدی یا!.. استانبولده كله غولاخ دوتیدی. بوواناكینك میراثنه غوندی... هی غیدی غجبه فلك! ویردكمی، نه صوله باخارسك، نه‌صاغه! ویرمه‌دكمی، آدمی دالدیریویرسك باطاغه!..

⁂

— كیریاغو، آغاپیادی أوله‌نیورمش، اوسته بشیوز آلتون درآخومه‌ده آلیورمش.

— دمه‌یكدی؟

— دییه‌جنی، دمه‌یه‌جنی یوخ! یازدیغی مكتوبی ویره‌یم بر یولده سن اوخو! سنك ایچونده كیریاغو، استانبوله

وارسك‌ده» یدی جدی افلاسه چیخمش دیدوکی آغاپیادی‌یی غورسون » دییور .

— تکرار غایصه‌ری‌یه غه‌له‌جکمی ؟

یورکی ، کیریاقویه یان باق یاقدی ، کولومسه‌دی :

— نه‌او ! پاره‌غورخوسنی . آلنجه غولاخلرك‌دیکلدی‌یسه!

کیریاقو اوموز سیلکدی :

— ایل‌عالمك‌پاره‌سندن باغا نه : آلنمك تریله نه‌غازانیرسه‌م بانی اوغاداری یتر .

— آغاپیادینك غایصه‌ری‌یه غه‌لوب غه‌لمیه‌جغنی نه دیه صوردکدی ؟

— ناموس اوزرینه ویردیکی دوته‌جغمی دییه!

— حقیقت اومثله‌یی عاخلدن غاقلدن چیخارمشدم .

۱۲

— اکر بوتقسیطیده ویرمیه‌جك اولورسه‌ك املاککی حجز ایده‌جکز .

— ویرمم دیمدم ، ایکی غوزم ! ولکن اولدی اولاجاغ برآز دها موساعاده ایدك .

— پترا کی افندی ، قانون ، نظام‌بو . فضله ناصل مساعده ایده‌لم .

— جام ایتمه‌ییکدی !

بزده امرقولی‌یز ، ألمزدن نه‌کلیر ؟

سز ایسترسه‌کز برغولینی بولور، یاراشیغنی اویدورر چیخارسکز .

— مدت قانونیه‌یی ذاتاً تجاوز ایتدی . بوکونه قدر محضا سنك خاطرك ایچون اغماض عین ایدییوردق . فقط بونك‌ده درجه‌سی واردر دکلمی ؟ ایکی بر یوق آدمی مسئول ایدرلر .

— نه مسئولیتی آافندم ؟ ویرمیه‌جیخ دکلم . درت غون اوسسون بکلرسه‌کز خزینه افلاسمی ایدو !

— نه ایسه ، آراده خاطر وار . درت کون دها بکلرز . صوکره والله‌ی قاریشمام ، بابام کلسه طانیمام ...

— مراغ ایتمه‌ییك . درت غون صوکرا مطلخ ویریرم.. نه او ؟ همان غیدیشمی ؟ برغدخ غونیاغمزی اوسسون ایچمزمیسکز ؟ خالیص ویشنه‌لی قونیاغدر. طلاسده آرارسه‌ك برأشنی بولامازسك ... استراطی صفتمه باقوب نه دوریبوب غوش ، غونیاغی ، غده‌خلری غه‌یر ...

برنجی ساعتدنبری قره‌افتیم اوغلی پیراکی‌وبرکو مأمورلرینه درد آکلاتماییوردی . آغاپیادینك املاکنی آلمق ایچون برآز بورج ایتمش فقط کون کچدکچه فائض بریکه‌رك اونی تهلکه‌لی بروضعیته دوشورمشدی. شیمدی بر یاندن اعشار ملتزملری ، بریاندن صاتغینجیلر پترا کی‌یه نفس آلدیرمیورلردی .

آغاپیادینك املاکنی آلیرکن اقربالری ، آرقداشلری ؛ اونی تشویق ایتمشلر ، جسارتلندیرمشلردی ؛

— فضله مال غوز چیخارماز !

— غوجه غوتوكك یونغاسی چوق اولور ؟

— برباغك وارداتنی ویرکویه ، بوتون مصارفاته غارشی غوسه‌ك اوبر یانی بر ا کسیغمز کیسه‌که غالیر ...

— مالك اوسسون یوخسه ! ایکی چارداغ ، درت چانینك اداره‌سندن نه اولور ؟ ..

فقط پترا کی اداره‌سنی شاشیرنجه عینی اقربالر ، عینی آرقداشلر نصیحت ویرمکه باشلامشلردی :

— غافاسنك دیکنه غیده‌نك خالی‌بودر .

— مالی آلکاسی غولای ، مصارفنی‌ده حساب‌ایتدکمیدی؟

— بویوغ یاشك دردی بویوغ اولور .

— آز ایله اداره مال غه‌تیریر ، چوغه طمع مال غوتورور .

پترا کی، آغاپیادینك املاکندن اومدیغی قدر استفاده ایده‌مه‌مشدی. ایکی باغی بردن اداره ایتمك مشکلدی . رنجبرلرله ، ملتزملرله، کیراجیلرله اسکیسی کبی اوغراشه‌میوردی. بعضاً امیدسزلکه قاپیلیور ، کندی کندینی آزارلایوردی :

— صاحبنك غوزی اوزرنده غالارق صاتین آلنان‌مالدن خیر غالیرمی‌که؟ استیفاده‌دن واز کچدیغ، کندی اداره‌مزی‌ده صاپیتدیغ ...

۱۳

هاجی اوغلی آغاپیادیدن آریه‌جی خربال اوغلی یورکی‌یه

«غوزم بلادرم یورکی افندی،»

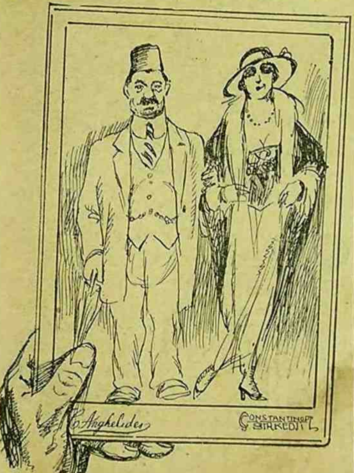

ك: آی‌موغانده‌م طرفکزه غوندردیکم نکتوبه قارشیلیغ یوللادیغکز مکتوبی آلدم . بزی غونولدن چیقارمایه‌جغکزی ذاتی بیلیردم.

کریاغونك سوزنی ناخل ایدیورسکز! اومثله چوجوخلیخدی! انسانك غافاسی غیزنجه نه دیدوکنی شاشیرییور . حدت آراسی بنده آغزیمدن اویله برلاف غاجدی! استانبولده تجارتی یولنه‌قویدیخدن کالای غایصه‌ری‌یی نایده‌م؟ محشریلردن دویدیغمه غوره پترا کینك حالی دومانمش! اوغاده آجیدم دیرسه‌م شاشارسك‌یا؟ یوره‌غنی بندن یاغا فرح دوتسون . غایصه‌ری‌یه بردها آیاخ باصاجاخلردن دغولم. دنیاأوینه‌غیره‌لی اوچ آی اولیور . ساغاده فاملیامله برلکده چیخارتدیغم تصویردن غونده‌ریورم. یازغ یورکی، بونجه ییلیلیخ‌غارداشدن ایلری آرغاداش‌اولالم‌ده دوغون‌سوفرامده سن بولونمایه‌سك .. غاره افتیم اوغلنه سلام ایده‌رم، غیریق اونیلان دوست‌اولدغ. اکر او اولماسه‌یدی نم استانبوله واروب بویله بر غیزله أوله‌نه‌جکم یوخدی...الخ..»

یورکی میقناطیسلانمش کبی کوزلرنی فوطوغرافدن آییرامیودی: آغاپیادی‌یی پك یاقیندن طانیانلر بو فوطوغرافی کورسه‌لر، بو آچیق رنك البسه‌لی، یاقالقلی، بویون باغلی آدمك او اولدیغنه احتمال ویره‌مزلردی. آغاپیادینك صوانده کنیش شابقه‌لی، غایت شیق بر مانطو کیمش اوزون بویلو، چاپقین طورلی برقادین‌دوریبوردی. یورکی‌بوتونو نه‌دن رسمه‌باقامیوردی:

— بو که‌کلیك کبی غاری‌یی‌ده‌نیردن بولمش!.. دوداخلرنده‌کی بوکولیشه باخ! آدمله ذوغله‌یور صانیرسك!.. آغاپیادینك ایتدیکی ایشی غوردوکمی؟ غیریق بم غاری غیزینه یاوان غوزوکه‌جك... آمانك شوغیبریکلره‌باخیندی!.. وای آنام، آدم بوغا یارناغنی‌دوخوندیرماخدن‌غورخار ...

⁂

دورغون برصویه آتیلان اوفاجق برطاش پارچه‌سی کبی بوخبر برکونك ایچنده بوتون قیصری‌یه یاییلیویردی . رسمی کوره‌نلر حیرت وحسدله خوموردانیورلردی :

— آغاپیادی‌یه باخ طلاس کبارینه دونمش !

— آخلاطك أیسنی داغده آییلر ییر !

— بشیوز آلتون دراخومه‌ده ویرمش‌ها! بونی‌غوره‌ن اوسته ویریر .

— آمانك بی‌ری ؟ غوردکمی غاری‌یی ؟ چشمه باشنده غار ثمریته‌نی غاصناخ باجاغ غاریلره بکزه‌ری وارمی ؟

۱٤

— استراطی ، ایسته‌ك دها بغدن ایغه‌دیمی ؟

— یارین ایتر صانیرم .

— ایندیکی واخیت باغا خبر ویر .

— اولور .

آریه‌جی یورکی اوچ کوندنبری پترا کی‌یی آرایور ، آغاپیادینك مکتوبنی اوقومق‌وبالخاصه رسمی اوکاده کوسترمك ایستیوردی .

ایرتسی صباح استراطی ، پترا کینك کلدیکنی خبرویرنجه یورکی دکانی قپایوب پترا کی‌یه قوشدی .

پترا کی آغاپیادینك سلامنه ممنون اولدی :

— بندن‌ده سلام یازمغی اونوتما!» خاطرینی‌سیوال‌ایدییور»دی.

صوك غوغادن بری پترا کینك ایچی راحت دکلدی . آغاپیادینك کیزلی بر هجومندن قورقویوردی . هقط سونجی اوزون سورمدی . یورکی فوطوغرافی اوزاتیوردی :

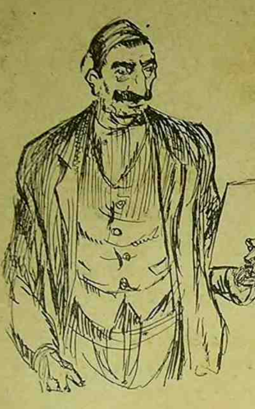

— اونه ؟

— آغاپیادی غوندوردی ! برباخ هله ؟

— بوکیم ؟ آغاپیادیمی ؟ بوغادین نه‌جی ؟

— غاریسی !.. سنده شاشدك یاشوایشه !

— شاشیلمیه‌جق کبی دغول‌که ...

پترا کی برآنی شاقاغنه‌دایامش‌دالغین‌دالغین‌رسمه‌باقیوردی.

یورکی کولمکه باشلادی :

— ناصل، سنك آلاجغك واسیلاکینك‌غیزینه بکزییوری؟

مابعدی وار

بر ایضاح

درت هفته‌دنبری « کلبك » ده تفرقه ایدیلمکده اولان « بر ناموس مسئله‌سی » رومانده بعض اسم التباساتی اولدیغنی اخیراً آلدیغم مکتوبلردن آکلادم . رومانده‌کی اشخاص تماماً مخیلدر . معین هیچ بر شخص قصد ایدیلمه‌مشدر .

یساری زاده
محمود اسعد

ایشیتیلدش محاوره‌لردن

ینه ایچکی یاساغی

اسکدار واپوری اسکله‌سنده ایکی کشی آراسنده شو محاوره‌یی دیکله‌دم :

— ذات عالیکزده بو مسئله‌ده رأی واختصاص صاحبیسکز. نتیجه نه اولاجق ؟

— هیچ ... « عبادت‌ده مخفی قباحت‌ده مخفی » حکمنجه کیزلی یرلرده ایچه‌جکز .

— أبی اما نره‌دن بولاجقز ؟

— بولامایورسه‌کز تجربه‌سزلککزه حیرت ایدرم .

— او معناده سویله‌مه‌یورم . الله أسدن دوستدن راضی اولسون . فقط اوچیوزه راقی ایچرسه‌م محو اولورم .

— اوچیوزدمی ؟ کرچه درت کون اول اوچیوزدندی فقط شیمدی یوز یکرمی‌یه قدر دوشدی .

— ایتمه‌ییك الله عشقکزه !

— دهاده دوشه‌جك عزیزم . چونکه شیمدی رسوم یوق . صوکرا استانبوله کلی مقدارده راقی کله‌جکی محقق . اوجوزلامایوبده نه یاپاجقلر ؟

— استانبوله راقی‌می کله‌جك ؟ نره‌دن ؟

— استانبولدن .

— بو ناصل سوز الله عشقکزه ؟ « استانبولدن استانبوله راقی کله‌جك » نه دیمك ؟

— غایت طبیعی عزیزم . میخانه‌وده‌بو صاحبلری آلارنده‌کی راقی‌یی اخراج ایچون صیق صیق حکومته مراجعت ایدیورلر. حکومت ایرکیچ بو مساعده‌یی ویره‌جك . بناءً علیه کونك برنده فیچیلر طاقمیله کمیلره یوکلانه‌جك .

— طبیعی ممالك اجنبیه‌یه کیتمك اوزره .

— اوت فقط تقدیر هر زمان تدبیره اویماز . کونك برنده واپوره یوکلانان فیچیلر کیجه‌نك برنده بندکه آنادولو قاواغی ، سیلیوری ایله روم ایلی قاواغی آره‌سنده‌کی ساحللره اینه‌جك. بو مراسمك اجراسندن صوکراده پیاسه‌یه دوکوله‌جك .

— یکی أما ساحللر بالطبع محافظه آلتنه آلینه‌جق.

— أوت . آنجق بوکا شیمدیلك قوای بحریه‌مز مساعد دکلدر . انشاالله ایلروده بویوك بر دونانمامز اولور وساحل بونجه بشر اونر متره مسافه ایله طورپیدو دیزرسه‌ك بو قاچاقچیلغك اوکنی آلیرز . نه سویله‌یورسك یاهو . یدی دولت دونانماسی بورایه دولمشکن استانبولك آنادولی‌یه طاشینماسنه ممانعت ایده‌مدی . سن دیدیکمه باق. پیاسه اسکیسندن آشاغی دوشه‌جك .

کوچوك خانمله آنه‌سی

— آنه بوشیشه‌ده‌کی قولونیا نره‌یه کیتدی ؟

— بابك زیقنبلاندی اولادم .

پنجره‌دن پنجره‌یه

— عایشه خانم بزه بویورمازمیسك ؟

— افندی خسته ، همشیره‌جکم . کله‌مم .

— کچمش اولسون . نه‌سی وار ؟

— دون آقشام بریسی ایکی قدح راقی ویرمش . کیفم بوزولماسین دیه کیتمش اوستنه درت بارداق‌می، بش بارداق‌می نه شیرا ایچمش . آرقاسندن‌ده نارکیله ایچمکه باشلامش ، برحالده أوه کتیردیلرکه دیلله تعریف ایدلمز . دوندن بری جنازه کبی یاتیور .

فائز — طبیعی. فقط مادام‌که کوزیله کورن وار (عارفینك ألندن کندینی قورتاروب قاپویه فیرلایه‌رق) بن سکا مسهل آلمغی اوکره‌نیرم تره‌س ...

مدیر — فائز . آمان ألکدن بر قضا فلان چیقار .

فائز — یوق یوق عزیزم ... قضا فلان دکل ساده‌جه او اخلاقسزك یوزینه بر توکوروك ایله ایکی طوقات آتاجغم... اوق ر .

مدیر — آمان رضا ... فائز بکی یالکز براقمه ... همان برابه بول .

(باشیله مخبره اشارت ایدر ، کیمسه ایله کوروشدور . مه‌مه‌سنی آکلاتیر . رضا « آکلادم » دیه جواب ویریر)

مدیر — (اونلر کیتدکدن صوکرا قاپی‌یه کیده‌رك باغیریر) فاضل افندی ... فاضل افندی ... بورایه کل ... آمان الارم طوتمایور ... بن سویله‌یم سن یاز . . غزته‌نك ایکنجی طبعی چیقاراجغز . . . هایدی بکله‌مه . . . سرلوحه « مرنخك ماسقارالغی » اوتوز آلتی ایله آلتنه « قابینه بحرانی یوزده یوز » ینه اوتوز آلتی . . « مرنخ فیشتیسی غزته‌مزك برنجی طبعنده ویردیکمز حوادثی تکذیبه یلتنیور . . . بو آواناق پاچاورا قطعیاً یالان سویله‌یور ... حوادثمز دوغرودر . فائز بك طاهر بکی طوقاتلامشدر ... آنجق بر اهمیتسز نقطه‌یی تصحیحه لزوم کوروروز . وقعه بشکطاش غازینوسنده دکل طاهر بکك اقامت ایتدیکی آپارتمانده جریان ایتمشدر . الخ . الخ . »

⁂

ایرته‌سی صباح غزته‌لرندن :

« دون زحل رفیقمزك خبر ویرمش اولدیغی اوزره اکثریت فرقه‌سی حزبلری رؤساسی آراسنده جریان ایدن وقعه فی الحقیقه بحران وکلایی انتاج ایتمشدر . بر غزته‌نك مهم بر حادثه‌یی همان همان آن وقوعنده خبر ویرمه‌سی جهان مطبوعاتنده ایلك کورولمش بر حادثه‌در . رفیق محترممزی تبریك ایدرز »

ر . ن .

بر ناموس مسئله‌سی

محرری : یساری‌زاده محمود اسعد

— یکرمی سکزنجی نسخه‌دن مابعد : —

۱۵

پترا کی، بورجلرینی اوده‌یه‌بیلمك ایچون ذخیره‌جی واسیلا کینك قیزی آسپاسیبیا ایله نشانلانمشدی . آسپاسیبیا ؛ خفیف چاتیق قاشلری ، پچه پچه آل یناقلری ، باصیق طیقناز وجودی ارکك ألنه بکزه‌ین ایری کمیکلی ألاری ، قالین بیله‌کلی باجاقلریله قصورسز بر قیصری دلبردی .

محله‌ده لیقانلیلری ، بازار کونلری کلیسا دونوشنده آسپاسیبیانك یولنی بکلرلردی :

— غونولك یوصمه‌سی، کلیسایه موم آدایه‌جاخ نه‌واردی؟ چیرا کبی دوتوشان غوسطی ناغونه دوریور ؟

— باغا غوناخ چیخاریاجغکی بیاسه‌م کشیش یازیلیرم !

— مریم آنا غاندیلی کبی یاندم ، توغه‌ندم غیریق !

— واسیل غولك یولکه غوربان اوسسون . .

اکر آغاپیادینك قاریسنك رسمنی کورمه‌سه‌یدی، پترا کی‌ده آسپاسیبیایه عینی مفتونیتله بلکه‌ده دوام ایده‌جکدی . فقط اوانجه بللی ، سوزکون باقیشلی ،فتان ادالی استانبول کوزلنك یاننده آسپاسیبیا برآز سونوك قالیردی .

پترا کی ذهناً اوفاجق بر مقایسه‌ده بیله بولنه‌میوردی . آغاپیادی ینه اوکا غلبه چالمشدی .

او کیجه یمك ییه‌مدی ، باش آغریسنی بهانه ایدرك اوطه‌سنه چکلدی . یاتدی اویویه‌مادی ، قالقدی ، دولاشدی ، جیغاره ایچدی وصباحلین اورتالق هنوز آغاریرکن عربه‌یی حاضرلاتدی ، تکرار باغه کیتدی .

پترا کینك حالده‌کی بو آنی تحوله کیمسه بر معنا ویره‌میوردی . یالکز آقشاملری باغ یوللرنده کون قاراریر ، ارجیس تپه‌لرنده کونشك صوك قیزیللقلری سونرکن ، پترا کینك باغنك کنارندن کچنلر ، اونك یانیق یانیق :

بالدیرجان نه کدم داشه
جیمادی غالدی غیشه
بن یاریمی غیب ایتدم
أمکم غیتدی بوشه

شرقیسنی اوقودیغنی ایشیدیرلر .

⁂

ذخیره‌جی واسیلا کی شهرده اینجه‌یه باشلایان فیصیلتیلره ، دیدی قودیلره اوکه‌لری اهمیت ویرمه‌مشدی . آره‌دن برهفته کچوب پترا کینك حالا شهره اینمه‌دیکنی کورونجه اوکاده شبهه کلمکه باشلادی .

پترا کی ، باغده اختیار برچنارك کولکه‌سنه حصیر سرمش اوکله اویقوسی کسدیریوردی . واسیلاکی اولا اویاندیرمامق ایسته‌دی . فقط شهره دونمك مجبوریتنده ایدی ، ناچار اویاندیردی .

پترا کی ، واسیلاکینك باغه کله‌جکنی حساب ایتمه‌مشدی . شاشالادی :

— خیر اوله ؟ هانی اوروزکار آتدی .

— مراغ ایتدم ... خریستوس کبی طاغ باشنده چله‌می دولدیریورسك ؟

پترا کی کولمکه چبالایوردی :

— یوخ جانم ، برآز دیکلنه‌لم دیدیغ ، غندیغزی غاله‌قاته کچدیغ .

— شهرده‌کی ایشلرك یوزاوستی غالدی . دها باغدن اینمیه‌جکمیسك ؟

— باخالم .

— نه‌یه باخاجقسك ؟ صیغینتیك نه‌درکه برباشنه باغده اوطوریورسك ؟

— بنم دردیم باغایه‌تیور، سن‌ده‌غیری فضله ده‌پرشدیرمه.

— دردیی دوستمه دیه‌یین أولدم‌الله علاجسزغالیر .

— دردیمی سویله‌دم ، مه‌هره‌می غو وکده‌می ؟

— بریول سویله‌ده آغناشیرز .

پترا کی مبهم ، قاچاماقلی جوابلرله واسیلا کی‌یی اقناع ایده‌بیله‌جکنی امید ایدیوردی :

— سن‌ده مرام آغنامازسه‌ك غیریق وای باشمزه ! ایشلر غساد دیه داوولی دوغدیره‌لم ؟

— پاره‌جه‌می صیقینتیده‌سك ؟ سویله نه‌مقدار سه‌ویره‌لم .

پترا کی بوصوك سؤاله جواب ویره‌مدی . واسیلا کی‌یه : « سنك قیزیك آلمندن واز کچدم » ناصل دیه‌بیلیردی ؟ حقیقتی اعتراف ایتمکده فنا ایدی . واسیلاکی بردنبره صوردی :

— دوغونی نه واخت یاپاجغز ؟

— یاخینده !

— برغون تعیین ایده‌لم .

پتراکی‌یی آصیلغه کوتورسه‌لردی آنجق بوقدر ترلر ، قلبی بوقدر چارپاردی واسیلاکی‌یی بوسبوتون شبهه‌یه دوشوره‌مك ایچون : « کله‌جك آی باشنه !.. » دیرکن ایچندن : « کله‌جك آی باشنه‌دها دنیاقدر وقت‌وار... اووقته‌قدرده... کیم‌بیلیر ؟ » دیه دوشونویوردی .

١٦

هاجی اوغلی آغاپیادیدن قره‌افتیم اوغلی پتراکی‌یه

« پتراکی افندی ،

یورکی بلادرمزك باغا یازدیغی نکتوبله سلام غوندرمك نزاعتکزه قارشیلیخ ویرمکدن کری غالاجاخ غادار انسانیتسز دغولمدر . غایصه‌ریده ایکن آرامزده کچن مسائللری اونوتماخ غره‌کدر . ذاتی بوتون اودعوالری برآره‌یه غه‌تیرسه‌ك یوز درهم پاصدیرنه‌یه چیمن اولماز . ولکن غباحتك بویوغی ئه‌ش دوست غوروش احباب ، اغربا غیلیغه غیرمش صانصار غوزلی هه‌روفلرده‌در . یانار دالاشی غوروکلرین بودونوزلر یوخ اوغرینه کنجلك واختلرمزی زه‌ل زیبیل ایتدیلر . راحت دوشه‌غمزه چووالدیز صوخدیلر . بوغون راحته ایردمده آنجاخ یشادیغمك فارخنه واره‌بیلدم .

ذخیره‌جی وسیلاکینك غیزی ایله سوزغسیلمش دیه‌دویدم . بر پاصدیخده غوجایك ، بیله‌یزیکز باریشیخ اوسسون . واختیله بربرمزه ایتدوغمز اویونلری بزم فامیلیاده هه‌کیه ایدرمده غولوشوروز . ایشدن باش غالدیره‌بیسه‌م غایصه‌ری‌یه غه‌لوب دوست صفتنه غیرمش دشمن یوره‌غلی غوپه‌كارك آغزلرینه اویار بهارات چالماخ ایسترم . مادام آغاپیادی سلام ایدر . یورکی‌یه هکذا .. الخ الخ »

پتراکی بلکه اون دفعه‌دن فضله ، آغاپیادینك مکتوبنی تکرار تکرار اوقودی :

— انسانیتلی چوجوخمش !.. نه آتسه‌م اوسسه صوی‌آت صویه چکر ... بن بوراده اوغاسوغرکن ؛ او ، باغا نه جواب ویریبور ... عشق اوسسون ، ینه یوره‌غی تمیزمش !..

١٧

کونلر کچیور ، دوکون یاقلاشیور ، فقط پتراکیده هیچ برحاضرلق کوروغیوردی .

ذخیره‌جی واسیلاکی یتیز ، خویسز بر آدامدی . پتراکینك سکوتنه ، قیدسزلغنه تحمل ایدمیور ، همان هرکون کبی یادکانه ، یا اوینه اوغرایوردی :

— باغچه اوزرنده‌کی اوطه‌نك صیوالری دوغولمشدی ، شیمدیدن یاپدیر . هوالر نملی‌ئیدیبور ، صیوا غوچ غورور ! چارداغیده بر نظامنه غویسه‌ك دیرم ، یاراشیخلی اولور . یابانی بر شغیل آلمش ... مولوه‌لینك طاخیمنی بیله‌دکمی ؟ واختینده خبر ویرمزسه‌ك اوسته بوردانك دوغونی کبی کیسا سارلی اوروپیدینك چاتلاق دوزه‌ن أرکیسنه غالیرز ، غایصه‌ری‌یه کاشانه اولورز .

پتراکی « قدر ، قسمت » دییوب آسپاسیا ایله أولنه‌جکدی ، اکن بوتون طانیدقلری هرفرصتده اونی ایکنه‌ایورلردی :

— شو آغاپیادینك غاریسی دوخوز باغه بدلدریا ...

— پتراکی ؛ مالاری آلدك ، نه استیناده غوردك ؟..

اوسته اوستلیخ بورجه باتدك . آغاپیادی‌یه باخ‌هله ! برایش ایتدی که غوره‌نك بارناغی آغزنده غالدی .

— آغاپیادینك مالارینی صاغمی‌ده بر باشغاله یوزیوزیرمیدی کیم بیلیر ؟

— پتراکی ؛ آغناشیلدی ، سن آغاپیادی ایله بوی اولچوشه‌جك غبالده دغولمشسك .

پتراکی نه‌قدر جبرنفس ایتسه بویاری آچیق ، یاری کیزلی ستملرك ، استهزالرك ، حتی تحقیرلرك ، تجاوزلرك ، تأثیرندن کندینی قورتاره‌میوردی . برکون قطعیاً أولنمکه‌قرار ویردیکنی ظن ایدییور ، ایرتسی کون عینی قطعیتله أولنه‌میه‌جکنی دوشونویوردی . یالکز پتراکینك بو تردد آره‌سنده قناعت کتیردیکی برنك حقیقت واردی : أولنسه بیله عینی نقراتی دیکلیه‌جك ، واسیلاکینك قیزینی آلماسی وضعیتی ده‌کیشدیرمیه‌جکدی :

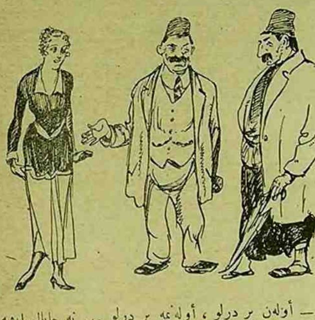

— أوله‌ن بر درلو ، أوله‌نمه بر درلو ... نه چاتال ایشه چاتدیغ که‌غارداش !.. غایصه‌ری باغاده زندان اولدی غیریق !.. آغاپیادینك‌ده بورادن غورتیله‌ادن ایکی یاخاسی برآره‌یا غه‌لمدی که ... پتراکی ، عاخلنی باشنه ده‌وشیر . دنیایه برکرده‌ك غه‌لیرسك ، ایکنجی غه‌لیشك یوخ !.. حاضر آغاپیادی ساغ ، نکتوب یازمش ، دیل دوکویور ؛ سنده برقارشیلیخ غوندر ... یاره‌ك یوخ دکل چوخ شکر ... وور هکبه‌یی صیرتکه وار کت استانبوله ...

واو کیجه آغاپیادی‌یه اوزون بر مکتوب یازدی ، اونك کوستردیکی نزاکته ، صمیمیته قارشی محجوب ومتحسس اولدیغندن بحث ایتدی : « غوستردیغکز غارداشلیخ غونه‌سی غونولمی یاردی ، تام‌جان‌أوبه دوخوندی . استانبوله واروب بربول ألکزی صیخماخ ایسترم . ذاتی ایش غوج بورغونلغندن دامارلرمده غان اوطوردی . غایصه‌رینك رحمتلیخ لقمان‌حکیمی صاغ اولایدی بر درمان بولوردق واکن بوغون ایچون استانبوله غیتمغدن باشغه اویار چاره غالمادی . »

١٧

قوندوکتور ، « حیدر پاشا » دیه باغیروب ، قیردن صوك بر صارصینتی ایله دوردیغی زمان پتراکی - یرینی غیب ایتمك قورقوسیله قرق سکز ساعت تخته صیرا اوستنده هیچ آیاغه قالقمادن - اوطورمقدن اویوشمش باجاقلرینی سورویه سورویه واغوندن ایندی . ایکی کیجه‌لك تمامی صارصینتیلر ؛ چان ، دودوك سسلری حالا قولاقلرنده اوغولدیوردی .

کوچوك باولی ألنده‌غارك مردیونلردن خراب ، سرسم برحالده ایندی : ده‌کیز برحزیران کونشنك بل ، جونغرن ضیالری آلتنده بر باز صیری کبی پول پول پارلایوردی . صولده آطه‌لر اسمردومانلر آرقه‌سنده ایرلنمش ؛ اینجه منارەلری ، پاپوان ، بادسیق ، پارلاق ، شکل شکل قبه‌لریله قارشی ساحللری خفیف بر سیس سنجابی برتول کبی صارمشدی .

پتراکی ، آغزی یاری آچیق اطرافنه باقینیوردی . یورغونلغندن هرسس ینده بوبور و اویقوسزلقدن یانان کوزلری یاشاریوردی .

واپورده بر آز آچیلمق ، هوا آلمق ایچون کوکرته‌یه چیقدی . او کون ، استانبولك الك کوزل کونلرندن بریدی . کوك‌ده برلك ، بولوط یوقدی . واپور دومانلری قوبو قورشونی شریدلر کبی ایزلر براقه‌رق آغیر آغیر ، ذره ذره داغیلیور ، یلکنلری دوشوك کمیلر طاتلی یالپه‌لرله سوزولوب کچیوردی .

پتراکی ، دیرسکینی تل پارماقلغه دایاش واپور ایلرله‌دکجه ده‌کیشن وهر کوشه‌سی بشقه بشقه رنکلر ، بشقه بشقه کوزەللکلرله نازلی بر قیز کبی سریلوب آچیلان استانبوله حیرت وتعجبله باقیوردی . ایلیق بر روزکار ، پتراکینك آتشلر ایچنده یانان آلننی یورغون بر قادن تمامی کبی اوقشایوردی . پتراکینك کوزلری قاشنمش ، قلبی سوزغانله دولمشدی . فقط ایچنده آکلایه‌مدیغی غریب بر قورقو واردی .

* *

آغاپیادی ، چاتالی کتیش مندیلنه ترینی سیله‌رك کوپروده پتراکی‌یی بکلیوردی . اکر کندینی طانتماسەیدی ، پتراکی آغاپیادی‌یی طانیه‌میه‌جقدی .

آغاپیادی اسکی بر دوست کبی دوداقلرنده صمیمی ، خیرخواه برتبسمله پتراکی‌یه دوغرو ایلرله‌دی ، اللی اوزاتدی :

— خوش غه‌لدیکز !

— خوش بولدغ !

پتراکینك باوولی برحماله یوکله‌توب قول قوله غلطه‌یه کچدیلر . یولده آغاپیادی قیصریدن حوادث صوریبور ، پتراکی سیاحت دردلریله قاریشیق جوابلر ویریبوردی .

آغاپیادی :

— طلومجی دیمترونك اوغلی خره‌لامبونك ایشلتدیگی بر اوتل وار . عمرلغنه هیچ مراق ایتمه . نه اوسسه همشهریدر . پاره‌جه‌ده اهوندر . سنك ایچون بر اوطه حاضرلاندم ، دیدی .

— سزه یورغونلیخ اولمش !

— نه یورغونلغی . غیریق مسافرمز صاییلیرسکز .

آغاپیادی ، پتراکی‌یی اوطه‌سنه قدر چیقاردقدن صوکره مساعده ایسته‌دی :

— یاغامو سناغاده آرتیخ . خوشجه غالك . یارین بزه دغیدوروز .

— راحتسزلیخ ویرمکدن قورقارم .

— نه دیمه‌غ ! بزم مادامه ایله‌ده دانیشیرسکز .

١٨

— سزی دانیشدیرایدم : همشهریم غاره‌فتیم اوغلی پتراکی افندی . . فاملیام مادام غاتینا آغاپیادی ..

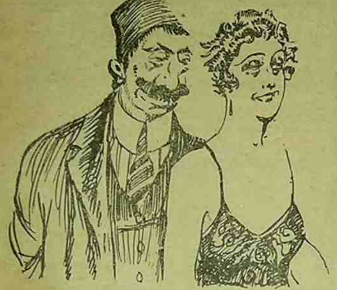

— صفا کلدیکز افندم .

— خوش بولدغ مادامه .

قاتینا ؛ اینجه ژرسه جاکتی ، دولغون بالدیرلری کوروان قیصه اتکلکی ایله فوطوغرافده‌کندن دها کوزل ، دها کوز آلیجیدی . پتراکی ، اونك قیوبر قیوبر پارلاق ، سیاه صاچلرینه ، هنوز حمامدن چیقمش کبی بر آز ترلی کورونن یوموشاق پنبه چهره‌سنه باقارکن ایچنه ازیلنلر کلیور ، قولاقلری بر طوقات یمش کبی چینلایه چینلایه علو علو یانیوردی .

پتراکی برساعت قدر اوطوردی . فقط نه قونوشدی ؟ نه‌لردن بحث ایتدیلر ؟ هیچ برینك فرقنده دکلدی ! صوقاغه چیقدیغی زمان طاتلی بر رؤیادن اویاندیرلمش کبی اطرافنه ایسته‌کسز ایسته‌کسز باقیوردی . یالکز برتك سوز خاطرنده قالمشدی . قاتینا ، اونی قپویه‌قدر تشییع ایدرکن : « صیق صیق بکلرز ... بوراسی سزك اویکزدیمك !.. کلمزسه‌کز کوجنیرم !.. » دیمشدی .

پتراکی هم یورویور ، هم کندی کندینه تکرار ایدیبوردی :

— صیخ صیخ به‌غله‌رز !.. بوراسی سزك أویکزدیمه‌غ !؟. غه‌لمزسه‌کز غوجه‌نیرم !؟.

— مابعدی وار —

حقیقی جسارت

— موسوی وطنداشلریمزك عسكرلكی مناسبتیله —

سائول افندی حرب عمومیده عسكر اولمش ، چناق قلعه‌یه كوندرلمشدی . جبلیتاً ، ایشكذار ، ذكی ، خوش صحبت بر كنجدی . یدی سكیز لسان بیلیردی .

سائول افندی تهلكه‌لی یرلری پك سومزدی . آرقداشلری بر دفعه بیله سپردن باشنی چیقارمایه‌جق ، كوستبك كبی طوپراق ایچنده یاشایه‌بیلیردی . بولوكده هر ایشی كورمكه راضی و حاضر ایدی . آلوبركه قورشونلرك سیر و سفر ایتدیكی بر منطقه‌ده اولماسین .

سائول افندی كبی بر آدم نه‌یی مراد ایدرده نائل اولماز . بیلدیكی یدی سكیز لسان آراسنده آلمانجه‌ده بولوندیغی ایچون بر آلمان میرالاینه ترجمان اولدی . سرعتله رتبه‌سی آرتیور ، قیافتی دوزه‌لیور ، حالته بر شهامت كلیوردی . جبهه‌ده اوفاق تفك تجارت ایشلری یاپمغه بیله موفق اولویوردی .

سلاح آرقداشلری آرتق منتظرانه بر نظرله باقمغه باشلامشدی .

دنیانك هر یرنده حتی جبهه كبی اولوم یاتاقلرنده بیله بر چوق زه‌وزه‌كار واردر . بومناسبتسزلر سائول افندی‌یی راحت براقمیورلر ، كوكسنده آلمان نشانلریله دولاشدیغنی كوردكجه أكلنیورلردی .

هله بر مناسبتسز قارا حسن واردی كه : « او نشانلری سپر ایچنده كرتنكله آولاركن‌می آلدك به . آت اونلری چوپلكه » دیه آلای ایدردی . سائول افندی بو فنا شاقه‌لره دوداق بوكمكله اكتفا ایدردی . فقط بر كون كندینی ضبط ایده‌مدی ، بردن بره طاشدی .

⁂

قارا حسن او كون قرق اللی كشینك اوكنده سائول افندی‌یه صاتاشیور ، اونك خوروز قدر جسارتی اولمادیغنی سویله‌یوردی .

بو معامله سائول افندینك عزت نفسنه دوقوندی :

— بكا جسارتسز دییورسیكز ، دیدی . بن ادعا ایدرم كه بنده‌كی جسارت كیمسه‌ده یوقدر . بنم یاپدیغم قهرمانلغی كیمسه یاپاماز .

آرقداشلر جواب ویرمه‌یورلر ، ساده قهقهه ایله كولویوردی . سائول افندی ناپولیونكاری بر ادا ایله : — اینانمیورسیكز اما اثبات ایدرم ، دیدی .

یاواش یاواش جاكتنی ، یلكنی آچدی ، كوملكنك دوكمه‌لرینی چوزمكه باشلادی .

ضابطلر حیرتله بربرلرینه باقیشیورلردی . سائول افندی مطلقا كوكسنی آچه‌جق ، بوكا « جسارت دیرلر » دیه‌قاپانمش یارا ایزلری كوستره‌جكدی .

فقط خایر . او ساده‌جه كوملكنك آلتندن بش دانه « استقراض داخلی » تحویلی چیقاردی : — ایشته جسارتمك اثباتی ، دیدی ، دوشمه‌سندن قورقمایوب بش استقراض داخلی تحویلی آلمق ایچون آرسلان كبی یورك لازم .

نفیر

اوغراشلماز دشمن.

— نه دیرسك . اوكنه كچه‌بیله‌جكلرمی عجبا ؟

— آتالر سوزینی اونوتما : « آتش ایله صویك اوكنه كچیلمز » هله ایكیسی برآرایه كلیرسه وار قیاس ایت .

— بو دشمنی مغلوب ایتمكه قدرتمز یوقمی ؟

— نجه خایر . دشمن قلعه قپوسنه كلسین ، « ایچری كیره‌جكم » دیه عناد ایتسین مرام ایده‌جك اولورسه‌ك مقاومت ایدوب صوقمامق الكده‌در . فقط اوراقی كافری قارشیكه دیكیلسین ، « مساعده ایدرسه‌كز ایچری كیره‌جكم » دیسین «اولماز» دی‌ده سنی كوره‌یم .

« آلیشمش قودورمشدن بتردر »

— آتالر سوزی —

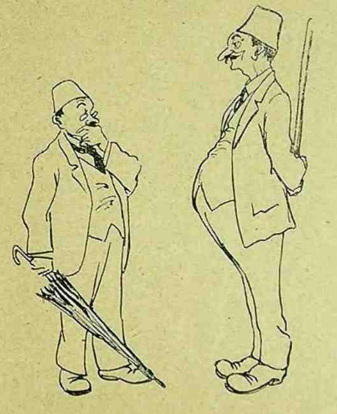

— كچمش اولسون ، بو نه حال ؟

— نه اولاجق ، مسكراتدن معدود اولمایان شیرانك آثار مشكوره‌سندن ...

بر ناموس مسئله‌سی

محرری : یساری‌زاده محمود اسعد

— یكرمی طقوزنجی نسخه‌دن مابعد —

۱۹

پتراكی استانبوله كله‌لی بر آی اولیوردی . ایلك كلدیكی كونك آقشامی بر آز غریبسه‌مش ، اوتلك پنجره‌سندن لیمانده‌كی واپورلردن طالغه طالغه یوكسله‌ن دومان كومه‌لرینه باقاركن ارجیسك دومانلی تپه‌لری خیالنده جانلانیویرمش ، یوره‌كی صیزلامشدی .

فقط آغاپیادی بو بر آی ظرفنده بر كون بیله اونی یالكز براقمامشدی . صباح ، آقشام ، نه زمان بر فرصت دوشسه ، مهم بر ایشی اولمازسه همان اوتله كیدوب پتراكی‌یی آلیور ، برابرجه كزوب دولاشیورلردی .

آغاپیادینك كوستردیكی علاقه‌یه ، اهتمامه ، شفقته قارشی پتراكی كون كچدكجه دها محجوب ، دها منتدار قالیوردی .

آغاپیادی، اونی بعضاً أوینه كوتوریوردی . پتراكی یالكز بو زیارتدن پك ممنون اولمیوردی . قاتینانك حضوری اونی قیزغین بر چنبر كبی صیقمغه باشلامشدی بو تحولك كندیسیده فرقنده ایدی .

بر كون آغاپیادی ینه اوتله كلدی :

— جومارته‌سی غونی یورطی وار ، دیدی مغازه‌یی قاپایاجغز . اوغله‌یین بزه غله‌لیرسك ، آلله ناویردیسه ییرز .

پتراكی نه جواب ویره‌جكنی بیله‌میوردی . قاتینا ایله یان یانه بر صوفراده ییمك ییمك جسارتنی كوستره‌میه‌جكدی یا بر [illegible] ... قاتینایه باقاركن محقق أللری تیتره‌یه‌جكدی ! . اوزمان ...

آغاپیادی اصرار ایدییوردی :

— فائض حسابلار كبی نه دوشونیورسك ؟

— هه‌ی ! غوزم دالدیده ..

— مطابخ بغله‌رم .

⁂

پتراكی جمعه ایرتسی صباحی یكی الیسه‌لرینی كیدی شمسیه‌سنی قوتنه طاقه‌رق اوتلك مردیونلرندن آغیر آغیر ایندی . سوقاغه چیقدیغی زمان حالا ترددن قورتیلامامشدی كندی كندینه سویله‌نه‌رك یوریوردی : « كیفسزلندم دیرم ... انسانلیخ بو ! .. پتراكی ، اوغلوم ، سنككیسی عاقل دغول ... غیتمه‌مكده عیب ... جوجوخلیخ ایتمه . سنی یی‌یه‌جك دغوللرآ ... ولكن چتالی ، بچاغی اوسطوروبلی طوتماخ انجه هنر ! .. » .

پتراكی‌یی الڭ زیاده قورقوتانده بو ایدی : « غیتمم والسلام ! » دیدی ونهایت بر قرار ویرمش اولمقدن متولد بر سونجله باشنی قالدیردی ، اطرافنه باقدی :

— ایشته شیمدی غورتولوش یوخ ! .. بربلادر چاتدیغ ..

پتراكی ، چادیر كبی شمسیه‌سنك آلتنده صاغنه صولنه باقمادن یورورکن فرقنده اولمادن آغاپیادینك أوینك اوكنه كلمشدی . آرتق بورادن دونمك اولمازدی : یا أودن كوردیلرسه ... اوزمان بوسبوتون نزاكتسزلك ، حتی تربیه‌سزلك اولاجقدی . آغاپیادی پك حقلی اوله‌رق كوجنه‌جكدی . ناچار أوه دوغرو یورودی .

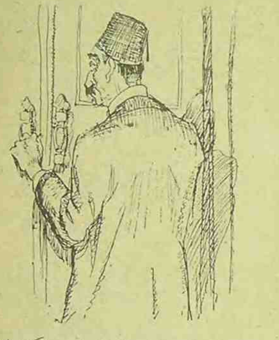

چنغراغه النی اوزاتدی و پارمقلرینه بر ایكنه باطیرلمش كبی بردن النی چكدی . بلكنك جیبندن كوچوك بر آینه چیقاردی ، باقدی : قانی چكیلمش كوزلری ، صاپ صاری چهره‌سندن كندی بیله اوركدی . سوقاقده كچنلردن اوتانماسه یناقلرینی شامارلایه‌جقدی . مندیلیله یوزینی اوغوشدیردی وصوكرا تیتره‌یه تیتره‌یه تكرار چنغراغه أللی اوزاتدی .

قپویی آچان كولر یوزلی ، تمیز بیاض اوكالكلی كوچوك قیزه صوردی :

— آغاپیادی افندی أوده‌می ؟

— سیمدی دیسارده چیقدیلر .

پتراكی بونی حساب ایتمه‌مشدی :

— نیره‌یه غیتدی كه ، بوغون ایچون باغلیه‌جقدی !

— برشی سویله‌مدی . ایسترسه‌كز مادامه صوره‌یم .

— یوخ ! مادامانك راحتلیغنی دیدورغین ایتمه . باشغا واخیت غه‌لیرم سلام سویلرسك . خوشجه غالك .

شمسیه‌سنی قولنه‌طاقدی ؛ باشی اوكنده ، اوموزلر دوشوك، محزون محزون یورمكه باشلادی.

— موسیو پتراكی ... موسیو پتراكی ...

پتراكی بردن دوندی : آغاپیادینك خدمتجیسی قوشه‌رق اوكا دوغری كلیوردی . پتراكی دورمغه مجبور اولدی :

— نه وار ؟

— عاف ایدرسكز ، مادام سزی چاغیریور .

— نه دیدوك ؟

— مادام سزی چاغیرییور .

⁂

قاتینا مردیوه‌ن باشنده بكلیوردی :

— بویله قپودن صوروب قاچمق اولورمی ؟ دوغروسی چوق كوجندم‌سزه ...

— غصوره غالمایك ، صایغی ایتدم .

— یالكز آغاپیادی ایچونمی كلیورسكز ؟ بنم خاطرم یوقمی ؟ نزاكتكزه یاقیسدیره‌مادم .

پتراكی اوتانغانـه برچوجوق كبی هینچقیره هینچیره آغلایه‌جقدی . جواب ویرمك ، برایكی سوز سویله‌مك ایسته‌دی ، فقط بوغازی قورومش ، دیشلری كلیدله‌نمشدی .

مسافر اوطه‌سنده قارشی‌قارشی‌یه اوطوردیلر . پتراكی، قاتینانك یوزینه باقمغه جسارت ایده‌میوردی . قاتینا اوكون قوللری ، كوكسی واكسه‌سی تماماً آچیق ، كه‌نیش آژورلی بر بلوز كیمشدی . قنوشوركن كوزلرنده غریب قیویلجیملر پارلدایوردی :

— آغاپیادی سزه سوز ویرمشدی . بوصباح مغازه‌دن برایس ایچون چاغیردیلر . اوكجه ایسته‌دی كه كیتمه‌سین اما مجبور قالدی كیتمكه ... سزدن چوق رجا ایتدی ... بلكه برایكی ساعتده قالماز ، كلیر ...

— اولاغان شیدر .

— بوكون كلمه‌سه‌یدیكز چوق محزون اولاجقدم . یالكزلقدن جانم صیقیلیور ... ذاتاً آغاپیادی اوده ایكن‌ده جان صیقینتیسندن دەلی اولاجغم صانیورم ... سزآغاپیادی یه هیچ بكزه‌میورسكز ... یوزیكزه قارشی سویله‌میورم ، سز دها چوق تله‌غان ، ناسی دیرلر ، كبار برموسیوسكز ... آغاپیادی استانبوله كلدی وار سزدن چوق اول اما سز اوندن چابوق استانبولده آلیسدیكز .

پتراكی اوطوردیغی یرده دالله دالله أرییور ، دیزلری تیتره‌یور ، اكسه‌سندن اوموز باشلرینه دوغرو اورپرمه‌لر كچیریوردی .

— آغاپیادی ، ایناتكزدها استانبولده آلیسامادی .

پتراكی قورقاق قورقاق صوردی :

— نه‌یه آلیشامادی ؟

— سی ... استانبولده آلیسامادی یعنی بورایه . . اما سز اویله دكل ... سزی كوره‌ن اك آساغی یكرمی سنه استانبولده اوطورمس دیه‌جك .

— یوخ جانم ! بوغادار غرلتوخ ویرمه‌یكدی !

— مانو ته او ! یالان سویله‌یورسه‌م ...

پتراكی ، قاتینانك یمین ایده‌جكنی آكلامشدی . قاتینایه فراستنی تصدیق ایتدیرمك ایسته‌دی ، همان آتیلدی :

— یوغه یمین غره‌كمز . ایناتیرم . ماحصادم سوزه تمثیل دیه‌غدی .

— ها براوو ، دوغرو سویله‌دیكز .

فقط پتراكی حیرتدن كندینی آلامیوردی . دیمك آغاپیادی قاریسنی‌ده ممنون ایده‌مه‌مشدی : «بویله غول كبی غاری‌یی آلاخ برجساره‌تلیخدر . ایشته صوكنده باشه‌غاخیلوریرسك. هله آدم آغاپیادی كبی‌معامله‌دن آغناماز، غابا صابا اولورسه .. غادینك بیردن غوئه غادار حقی وار ... غاری غیسمنه نزاغتلاتخلی دوشر .. ارجیاسك غارینی برطوتام ثیثیس‌غونشی ته‌رتیبی‌می كه» پتراكی بونلری‌دوشونیركن آرقداشنی علناً ذم‌ایتمكده جسارت ایده‌میوردی : « آغاپیادی باغا انسانیتلك غوسته‌ردی ... آردكدن ایلری‌غری‌دیل غوسترمك دوغرو دغول غاری‌غوجه أتله طیرناغ كیبدر . نه‌لازم بنه‌بز آراده غوتوغیشی‌اولورز» بوندن باشقه آغاپیادیدن آشاغی قالمقده ایسته‌میوردی :

— آغاپیادی فنا چوجوخ دغولدر . انسانلغنه انسلاندر ولكن نزاغتی بویوردیغكز كبی برآز ترازیده نوخصاندر . غصورسز آدم اولماز دیرلر .

قاتینا كولمكه باشلادی :

— سز نه‌قدر ایی آرقاداشسكز . باقك آغاپیادی‌یی مدح ایدییورسكز. اما برده بكا صورك ، بن نه‌لر چكیورم؟

— باخیندی ! سزه نه ایدییوركه ؟

— آرتق چكیلمز حاله كلدی . باشی آغریر ، دیزی آغریر ، هر كون آغری ، صبزی دیكلمكدن بیقدم ... خسته ایله اوغراشمق چوق زور ...

— دیمه‌یكدی ؟ آغاپیادی كیفسزمی ؟

— اوت ... همده بوتون قباحت سزك ...

— بنم‌می ؟

قاتینا یرندن قالقدی ، پتراكینك یانـنه اوطوردی : - سزك ، دیدی . ایلیق بر قادین قوقوسی پتراكینك اعصابنی اویوشدیرمش ، اونی بوسبوتون‌شاشیرتمشدی . قاتینا ، برآز دها یاقلاشدی :

— اوت ، سزك ... آغاپیادی‌یه استانبولك هواسی یارامادی . آره‌كزده برناموس‌مسئله‌سی وارمش ، قیصری‌یه‌ده كیده‌میور . سیمدی بوراده هم كندیسی چكیور ، همده بكا چكدیرییور ... آه بر كره كیتسه ... بنده برقاچ آی باسیمی دیكلیه‌جكم .

— دوغروسنی ایسترسه‌كز غباحت ایغیمزده‌ده وار .

— نه‌در بومسئله ؟

— هه چ غوزم افندم ، لافله بازارلیچ !.. غویللك یرلرده اولور .

قاتینا اللرینی پتراكینك اوموزلرینه قویمش ، كوزلرینك ایچنه باقیوردی :

— سزدن بررجام وار .

— آغاپیادی سزه صاتدیغی ماللری عینی فیثانه آلاجغم دیمس ، سزده صاتمام دیمسكز .

— اویله دیدوكدی .

— سیمدی آغاپیادی‌یی قیصری‌یه كوندرمه‌نك برچاره‌سنی بولامازمی‌یز ؟

قاتینا پتراكی‌یه دهازیاده‌یاصلانمش نفسلری بربرینه‌دوقونیوردی:

— سز بوراده قالیرسكز. آغاپیادی قیصریده كیدر.. درت آرسین طوپراق ایچون بوچكیلیر أذیتدر ؟

پتراكی ، كوزلرینی طاوانه دیكمش ، باشنی قاشیه‌قاشیه دوشونیوردی .

قاتینا بردنبره پتراكینك چكه‌سنی‌طوتوب كندینه دوغرو چكدی :

— یانكزده بوقدرجمده‌می خاطرم یوق ...

پتراكینك عقلی دورمش كوزلری قارارمش ، كندندن كچمشدی :

— سن بریول امر ایت ... بوتون غایصری اوغرینه غول غومور اوسسون ...

٢٠

پتراكی ، ایرتسی كون آغاپیادینك دكاننه كیتدی . آغاپیادی اوده بولنه‌مدیغنه چوق اوزولمشدی عذر دیله‌دی :

— بلادر ، عاف ایدرسك ، دون ساغا ویردیغم سوزده یالانجی چیخدم .

— اویانـدن ده‌غول باشخا یاندن ساغا غوجه‌ندم .

— خیر اوله ، نه اولدی كه ؟

— سنك فامایا سویله‌دی . كیفسزمشسكده بندن صاخلایورسك .

— اویله بر طاخیم صیغینتیلیخلی خاللارم وار .

— علاجی خرستوسك غونده غوئه‌می چغیلمش !

— اونك كبی برشی !

— سن غایصه‌ری‌یه واروب بریول ارجیاسك هواسنی آلمالیسك .

— بونی باری باغا سن سویله‌مه . غایصه‌ری‌یه نه یوزله غیده‌رم .

— غایصه‌ری‌یه غیتمك ایچون یوزه‌آستاره نه خاجت‌كه ؟

— سوز آغیزدن چیخار !

— بزده ده‌غیرمنده اوغودیلیر دیه‌دیغ كه . . سوز آغیزدن چیخارسه سوزی یرینه غه‌تیریرسك .

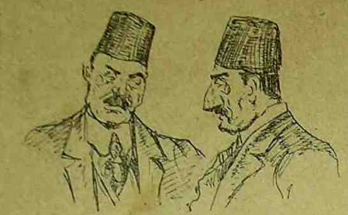

— آلاجمی ایدییوك ؟

— آغاپیادی ، اولان‌اولدی . واختیله بریرمزی غیردیغ غه‌چیردیغ ... انجام ایغیمزكده ألارمز بوغرلرمزده غالدی .. آیاغمزه غایار اویدیرملم دیركن اسكی تالاریزی‌ده جوبلیغه دوشوردغ .. سنك مالارك باغا یارادیمی دیرسك ؟.. واز كه‌چ غوزم ... بن غایصه‌ری‌یه غیدوبده نیشله‌یه‌جگم . ساغا مالاریكی تكرار صاتارم .. سنده برغاچ آی غایصه‌ریده اوطورور ، صوكره غه‌لیرسك .

آغاپیادی هیچ اومادیغی برهدیه ویرلمش كوچوك چوجقلر كبی حیرت وسونچله قاریشیق برچیغلق قوپاردی :

— آمانك شیمدی دوشوب بایله‌جغم .

— بایله‌جاخ نه واركه ؟

— بنی آلت ایتدك ... بوغادار بویوغانی بابامدن غورمه‌دم .

— سنك‌ده باغا ایتدیكك انسانیتلك آز ایشمی ؟

— غه‌ل پتراكی ، سنی آلنكدن اوپه‌یم . باغا غارداشدن ایلریسك غیریق ! آغاپیادی قوللرینی آچه‌رق پتراكی‌یی اوچ درت دفعه قوجاقلادی . پتراكی قلباً متأذی ویرشاندی . آرتق آغاپیادینك صمیمیتنه مستحق اولمادیغنی دوشوندی . فقط اونك‌یانـنده مأیوس كورونمكدن قورقدی . آیریلیركن ، آغاپیادی‌یه : - بوهفته ایچنده دفترخانه‌یه غیده‌رز ، معامله‌یی بوراده یاپدیریرز ، دیدی .

⁂

پتراكی، بوكوستردیكی علوجنابه كندیسی‌بیله‌شاشمشدی . آغاپیادی‌یه ماللری صاتمقله قیصری یولنی قپامش،آغاپیادینك موقعنه دوشمش‌اولیوردی . اساساً بوماللردن بر استفاده‌سی اولمامشدی . صاتمقله‌ده برشی غیب ایتمیوردی . فقط بومسئله منفعتدن زیاده برعزت‌نفس ، برنوع ناموس مسئله‌سی ایدی . همشهریلرینه نه‌یوزله باقه‌جقدی ؟... هركس كندیسیله آلای ایده‌جك ، قیصری بربرینه كیره‌جكدی :

— آدم سنده ... همشهریلرك برغونه‌جك دفنلرینه یاخدمده نه‌اولدی؟ صفتلرنده غومرشی‌یولدم... غوزوم‌غاتینا، بریاغیشی یتر ... اما هردویان بر غواپ اویدوراجاخ ، وارسون دیسونلر ... آغاپیادی حقیقتده دیوث الدیغندن كالی بز لافیله اولمشیخ نه‌چیخار ؟

مابعدی وار

برناموس مسئله‌سی

محرری : یساری‌زاده محمود اسعد

— اوتوزنجی نسخه‌دن مابعد : —

٢٢

آغیر ، صیجاق بریاز کونیدی . اوکون آغاپیادینك برچوق ایشی اولدیغی ایچون پترا کی یالکز قالمشدی . یمکدن صوکره نره‌یه کیده‌جکنی ، نه‌یاپاجغنی بیلمیوردی . تکرار اوتله دونمك : سه‌ره سریه اوزانوب یاتمق ایسته‌دی . اوتلك قپوسندن کیررکن اوتلجی معنالی معنالی کولومسیه‌رك اوکا یاقلاشدی :

— برمادام کلدی ، سزی ایله قونوشمق ایستیور .. چیقدی اوطه‌کزده بکلیور سزی کلسین دیه ..

بوقادین کیم اولابیلیردی؟ پترا کی استانبولده آغاپیادینك قاریسی قاتینادن بشقه قادین طانیمایوردی .

— برایش ایچون اوسه‌غره‌ك ... هله بر بول غوره‌م ..

مردیوه‌نلردن چیقارکن دوشونیوردی : بوقادین قاتینادن باشقاسی اولامازدی ... قاتینانك اوتله قدر کلمه‌سنده البته‌ییم برسبب واردی . آغاپیادیده کوندرمش اولابیلیر ؟..

قپوبی ترددله آچدی . قاتینا پنجره‌نك یانده‌کی قولتوقده اوطوریبوردی . پترا کی آدیملری بربرینه قاریشه‌رق اوکا دوغرو قوشدی :

— نه‌وار ؟ بورایه‌نه دیه‌غه‌لدك ؟ بر داتسز حوادثکمی وار ؟

— بوکون ینه آغاپیادی ایله غوغا ایتدك ... بو آدم چوق فنا ... دها برآی بویله کیدرسه بن دیوانه اولاجایم .

— ینه ساغا نه غابالیخده بولندی ؟ .

— براق ، سویلتمه بنی ...

— سنك ؛ وابه غه‌لدیغدن آغاپیادینك خبری وارمی که ؟

— یوق .

— آمانك ، سنککیمسی اندازه‌یه اویار ایش دغول . آغاپیادی بورایه غه‌لدیغنی دویاجاخ اوسه خالیمز نیه وار بر .

— نه اولورسه اولسون ... فضله چکه‌میه‌جکم ..

— دوغروسك غوزوم ، لکن آیغیری حساب یکز نه غه‌لمز .

— سن بنی سومیورسك آرتق ... باق بن سنك ایچون هرشی کوزه آلیورم ... سن ایکی بچق آرسین طوپراق فدا ایده‌میورسك ... آغاپیادی باسقادرلو باسیه‌دن دفع اولمایاجق .

— بوآیوخ دیه‌دوك ... سن شیمدی جه‌ك اوه وار . یخدم آغاپیادی غه‌لیر ، رسوای اولورز ...

پترا کی اوتلده بر رزالت چیقماسندن قورقویور ، فقط او یالواردقجه ، قاتینا دها یقینلاشیوردی :

— سن بیلیرسه‌ك ، اکر یالان سویلیورسك ، بر داها یوزیه باقمه ...

— سن مراغ ایتمه ... یاربندن تیزی یوخ ... بن هر ایشی یولنه غویارم .

قاتینا کیتدکدنصوکره پترا کی اوطه‌ده اوطورامدی همان سوقاغه چیقدی یینی بر چوروك کبی صیزلایوردی .

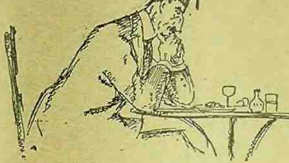

— بر ایکی غدح راخی ایچمه‌دن غندیمه غه‌له‌میه‌جکم ..

وقت ایرکن ، هنوز اورته‌لق قارارمامشدی . غالطه‌نك ایزبه سوقاقلرندن برنده‌کی بوغولی جاملرندن کیرلی ایشیقلر صیزان بر میخانه‌یه کیردی ، قوییتو بر کوشه‌یه چکلدی :

— یارین ها .. یارن دیمسی غولای ... غاری سوزیله ایش غورمکده عاخل دغول ...

سیلمه بر قدح یووارلادی :

— غاریدن غاری‌یه‌ده فارخ وار ...

بر قدح دها ایچدی :

— غومار اوینامه‌یدم مطابخ غاراناجغم نه‌بللیدی !..

⁂

میخانه‌نك کنکاری ایندیرلیرکن چیراقلردن بری‌صوردی :

— اوسته دکانده بری خورلیور .

— سوقاقده اوللی !

— سوقاقده‌کی سسله دکانك ایچنده‌کی سسی فرقایمزمی‌یم آرتق ؟

— اویله ایسه ! قالق آرآ .

میخانه‌نك ایشیقلری چوقدن سوندیرلمشدی . کور کور یانان بر اداره قندیلیله اطرافی آرادیلر . پترا کی قوللری یاننه صارقمش ، باشنی ماصه‌یه دایامش اویوردی . اوموزلرندن صارصه‌رق اویاندیردیلر . پترا کی دونوق بر نظرله باقینیور ،

آغزندن آکلاشیلماز کلمه‌لر دوکولیوردی . ایکی چیراق قوللرینه کیره‌رك عادتا سوروکلر کبی پترا کی‌یی قوزی قپوسندن دیشاری آتدیلر . پترا کی قاراکلق یوللرده قپالی کنکاره طوتونه طوتونه کیدرکن دیلی دولاشه‌رق سویله‌نیوردی :

— بر دها یوزینه باقما دیدی ... اونسز دنیا مالنك نه ذوقی چیقارکه ...

٢٣

دفترخانه‌دن چیقارلرکن آغاپیادی ، پترا کینك قولنه کیردی و یاواشجه قولاغنه فیصیلدادی :

— هایدی . سن مروتکی غوستردك ، املاکی صاتدك ، شیمدیده صیرا بنم ... بوغون بنده‌سك ، سه‌نیله‌ن غارشی‌یه غیچه‌م .

پترا کی اوه کیده‌جکلرینی ظن ایتدی ، بوتون وجودی تیتره‌دی :

— واخیت ایرکن ... اوده غاپانوب نه ایده‌جغز .

— اوده نه ایشیمز وارکه ... شویله بر دولانیرز ... هوانك غوزه‌للکنی ده‌غمزمی ؟

پترا کی برآز نفس آلمشدی . آغاپیادینك یانده قاتینایی کورمکدن چکینیور ، حالندن ، طورلرندن بلکه برشی حس ایدردیه قورقیوردی .

— باغاباح پترا کی .. بوغون بنم‌ایچم براز بوزوخ ...

— اویله ایسه تعمیره غوندره‌لم .

— لاف آراسی ظرافت غوسترمه‌ن دورامازسك ... اونك تعمیری سنك ألکده ... بوغیجه بزم فامليا غومباروزه غه‌تدی . غومباروز اسم باباسی دیمه‌غمش !.. استانبولده عجائبلکمی آرارسك ؛ نه ایسه ... بوغیجه یالکزم ... سه‌نیله‌ن بر آراده ییوب ایچوب چالغیسی چاغاناغی ، غاریسی غصرانی بر آراده بر خواردالخ ایده‌لم .

— بو سوزی ساغا یاراشدیره‌مادم دوغریسی ... اولی بر آدمسك ...

— عاحل اوغره‌تمی براخ ... غیده‌لم ایشته ...

آغاپیادینك تکلیفنی رد ایتمك امکانسزدی : اونی شبهه‌یه دوشورمك فنا ایدی . کندی کندینه : « غرل اوستنه ناصل غول غوخلانیر ؟.. » دییور ، بر معذرت بولمغه چالیشیوردی :

— بن بو عالملرده صیغیلیرم ... دها آلیشامادم ...

— سنی غابازلرآ افندم ... بر کره غور ، بر دهاوارمی دیه پیشمی براقمازسك ...

پترا کی ایچون راضی اولمدن باشقه چاره یوقدی .

او کون آغاپیادینك نشئه‌سی اوزرنده ایدی . غطه‌دن بك اوغلنه چیقینجه‌یه‌قدر برچوق میخانه‌یه ، بیراخانه‌یه کیروب چیقدیلر . پترا کیده یاواش یاواش نشئه‌لنمکه باشلامشدی .

آغا جامعنك اوکنه کلدکلری زمان آغاپیادی :

— شو سوقاغه صاپالم ، دیدی .

— غوص غوجه غالابالیخ جاده دورورکن تنها سوغاغلرده نه یاپاجغز ؟

— صورغو سیوالی براخده یورو ...

پترا کی ، آغاپیادینك قولنده اوصلو بر چوجق کبی سسسز ، مطیع یوریوردی . برایکی سوقاق صاپدقدنصوکره کوچوك بر أوك اوکنده دوردیلر . پترا کی صوردی :

— بوراسی نره‌سی ؟

— شیمدی غوروروسك .

قپوبی آچان یاری چیپلاق بر قیز اونلری سوقاق اوستنده بر اوطه‌یه آلدی . یوقاری قاتدن پیانو سسلری ، طاشغین قهقهه‌لر عکس ایدیوردی . پترا کی بو کوردیکی ، دویدیغی شیلره بر معنا ویره‌میوردی . برآز صوکره مردیوه‌نلرده قوشوشمه‌لر اولدی و اوطه‌نك قپوسی آچیله‌رق قیصه أتکلی بویالی یوزلی کنج ، کچکین ، کوزه‌ل ، چیرکین ، بیاض ، صاریشین هر رنکده ، هر شکلده ، هر یاشده اون اون بش قادین بربرینی چیمدیکله‌یه‌رك ، هپ بر آغزدن یوکسك سسله قونوشه‌رق ایچری کیردیلر .

پترا کی دونوب قالمشدی . وجودینی منکنه‌ایله یقیشدیرسه‌لر فریاد ایده‌جك سسی چیقمایه‌جقدی .

آغاپیادی آلیشغین بر طورله کولویوردی . قیزلردن برینه صوردی :

— افتالیا نره‌ده ؟

— یوقاریده . سویله‌یه‌یم کلسین ؟

— غه‌لسین ...

پترا کی ، آغاپیادینك تکلفسز حالندن برآز جسارت آلمشدی :

— بوراسی نره‌سی ؟

— عموم ایچون بر یر ... حالاده آغناماد کسه یازیخ اوسسون دیرم . هله بر افتالیا غه‌لسینده باخ ! غاری ناصل اولورمش غوروروسك ...

پترا کی یوزینی بوروشدیردی : « بویله هرونك غاریسی ، اوزرینه خیانتلیخ ایتمزسه نه ایدر ؟ » دیه دوشوندی .

تکرار قپو آچیلدی . آغاپیادی :

— غوزیم بولده غالدی ، دیدی . نیرده‌سك ؟ باخ ساغا غیمی غه‌تیردم ..

— بونژور موسیو پترا کی ...

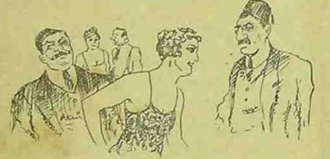

پترا کی قلبنه بر قورشون اصابت ایتمش کبی بر آن حرکتسز قالدی . قاتینا ، مستهزی تبسمیله کندیسنه باقیوردی . اوده ، اوته‌کی قیزلر کبی آچیق صاچیق ، یاری چیپلاق بر حالده ایدی .

پترا کی خاجاندن بوغوله‌جق کبی اولدی :

— آغاپیادی ، بونه ایش !.. بوسنك فامیلیاك دغولمی ؟

آغاپیادی سینسی سینسی کولدی :

— غیریق اونك اوراسی سنك فراستکه غالمش برشی ...

یساری زاده : محمود اسعد